

İlham Əliyev özəl sektorun inkişafına xüsusi önəm verir

Azərbaycan Prezidenti Bakıda müxtəlif növ və çeşiddə qəlyanaltı məhsullarının istehsalı zavodunun açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Bakıda "Nobel Food Industry" MMC-nin müxtəlif növ və çeşiddə qəlyanaltı məhsullarının istehsalı zavodunun açılışında iştirak edib.

Azərbaycan dövləti qadınların hüquqlarının təmini istiqamətində ardıcıl siyasət həyata keçirir

Türk Dövlətləri Təşkilatının ailə məsələləri və sosial siyasət sahəsinə məsul nazirlərinin və qurum rəhbərlərinin "Müasir cəmiyyətdə qadının rolu: dayanıqlı inkişaf və ənənəvi dəyərlər" mövzusunda ikinci iclasının iştirakçılarına

Hörmətli iclas iştirakçıları!
Sizi Türk Dövlətləri Təşkilatının ailə məsələləri və sosial siyasət sahəsinə məsul nazirlərinin və qurum rəhbərlərinin "Müasir cəmiyyətdə qadının rolu: dayanıqlı inkişaf və ənənəvi dəyərlər" mövzusunda Bakı şəhərində keçirilən ikinci iclasının öz işinə başlaması münasibətilə salamlayır, hər birinizə ən xoş arzularımı yetirirəm.

Zəngin ortaq tarixi-mədəni köklərə malik türk xalqlarının həyatında ailə həmişə sosial nizamın bünövrəsini təşkil etmişdir. Bütün şanlı keçmişimiz boyunca qadınlar həm ailənin mənəvi dayağı olmuş, həm Vətənin müdafiəsini özlərinin müqəddəs vəzifəsi bilmiş, həm də yüksək ictimai mövqelər qazanaraq cəmiyyətin tərəqqisinə töhfə vermişlər. Müstəqil ölkəmizdə qadınların iştirakı, onların müstəsna xidməti vardır.

Hazırkı global çağırışlar dövründə Türk Dövlətləri Təşkilatı miqyasında ailə məsələləri və sosial siyasət sahəsində əlaqələrin dərinləşdirilməsi ölkələrimizdə ailə institutunun qorunması və gücləndirilməsi baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır, ənənəvi dəyərlərlə uzlaşan dayanıqlı inkişaf və inklüzivlik yolunda yeni imkanlar açır.

Azərbaycan dövləti qadınların hüquqlarının təmin olunması və onların cəmiyyətdə rolunun genişləndirilməsi istiqamətində ardıcıl siyasət həyata keçirir. Ölkəmizdə qadınlar öz mədəni-elmi potensialları ilə ictimai-siyasi proseslərdə yaxından iştirak edir, dövlət qurumlarında layiqincə təmsil olunurlar.

Əminəm ki, iclas zamanı ən aktual məsələlər ətrafında aparacağınız dolğun və səmərəli fikir mübadiləsi birgə hədəflərin müəyyənləşməsi və mühüm platformaların hazırlanması üçün əlverişli zəmin yaradacaqdır.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyun 2025-ci il

Dostluq və qardaşlıq nümunəsi

Bu gün biz bu dostluğu, qardaşlığı, doğmalığı - Türkiyə, Pakistan və Azərbaycanın təmsilində bütün parlaqlığı ilə yenidən görürük.

Laçın dağlarında, Şuşada baş tutan yeni görüşlər, müzakirələr, müqavilələr bir daha deyilənlərin təsdiqinə çevrildi.

Azərbaycan-Türkiyə dostluğu və qardaşlığı İlham Əliyevlə Rəcəb Tayyib Ərdoğanın şəxsi münasibətləri sayəsində özünün ən yüksək nöqtəsinə çatıb.

Hətta Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması ilə strateji müttəfiqliyə də çevrilib.

Birinci Qarabağ müharibəsi dövründə Türkiyə Azərbaycanın ehtiyac duyduğu iki mülki vertolyotu ona köməyə göndərə bilmədi...

Nə qədər dostluq, doğmalığı münasibətləri olsa da belə!

Çünki Türkiyə NATO dövləti idi, onun icazəsi və razılığı olmadan belə bir addım ata bilməzdi.

İkinci Qarabağ müharibəsi başlayan andan isə Türkiyə bütün növ dəstəyi ilə Azərbaycanın yanında oldu!

Bunu təkcə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan deyil, Türkiyənin bütün rəsmiləri döna-döna, açıq şəkildə bəyan etdilər!

Hətta Türkiyənin F-16-ları Gəncə hava limanında yerləşmişdi!

Elə təkcə bu faktın özü düşmənin canına vicvə salmışdı!

Artıq Türkiyə regional dövlətdən global dövlətə çevrilmişdir.

Dünya siyasətində öz yeri, mövqeyi və xüsusi çəkisi var.

Əvvəla, dünyanın bütün dövlətləri onun hərbi qüdrətini açıq şəkildə etiraf edirlər.

İkincisi, Türkiyə öz maraqları naminə siyasət yürüdərək kimsədən daha nə icazə alır, nə də razılıq!

Avropa İttifaqı məlum səbəb üzündən onu öz sırasına qəbul etmək istəmir...

NATO bəzi silahlardan Türkiyəyə vermir...

Türkiyənin artan gücü və nüfuzu bəzilərini qane etmir, hətta qıcıqlandırır.

Şuşa şəhərinin 2026-cı il üçün "İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının turizm paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

2023-cü il oktyabrın 5-də İran İslam Respublikasının Ərdəbil şəhərində keçirilmiş İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin turizm nazirlərinin 5-ci iclasında Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhəri 2026-cı il üçün "İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının turizm paytaxtı" elan edilmişdir. Bu qərar Azərbaycanın tarixi-mədəni, ictimai-siyasi həyatının mühüm mərkəzlərindən biri olan Şuşaya xüsusi ehtiramın ifadəsidir və üzv dövlətlər arasında turizm sahəsində əməkdaşlığın daha da genişlənməsində özünəməxsus rol oynayacaqdır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:
1.1. Şuşa şəhərinin 2026-cı il üçün "İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının turizm paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı tədbirlər planı hazırlayıb həyata keçirsin;
1.2. bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyun 2025-ci il

Azərbaycan və Rusiya xalqlarını əsrlər boyu ənənəvi sıx dostluq, mehriban qonşuluq və qarşılıqlı dəstək münasibətləri birləşdirir

**Rusiya Federasiyasının Prezidenti
zati-aliləri cənab Vladimir Putinə**

Hörmətli Vladimir Vladimiroviç!
Dövlət bayramı - Rusiya Günü münasibətilə səmimi təbriklərimi və xoş arzularımı qəbul edin.

Azərbaycan və Rusiya xalqlarını əsrlər boyu ənənəvi sıx dostluq, mehriban qonşuluq və qarşılıqlı dəstək münasibətləri birləşdirir. Bu gün həmin nəcib ənənələr dövlətlərarası əlaqələrimizin hərtərəfli inkişafı və məsələlərin geniş spektri üzrə əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi üçün etibarlı bünövrədir.

Əminəm ki, dost xalqlarımızın və ölkələrimizin maraqları naminə biz bundan sonra da Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin möhkəmlənməsi, strateji tərəfdaşlıq və müttəfiqlik ruhunda çoxplanlı qarşılıqlı fəaliyyətin genişləndirilməsi üçün bütün səyləri göstərəcəyik.

Hörmətli Vladimir Vladimiroviç, bu əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı və uğurlar, Rusiyanın bütün vətəndaşlarına isə əmin-amanlıq və tərəqqi arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 iyun 2025-ci il

Azərbaycan ilə Filippin arasında münasibətlər dostluq və əməkdaşlıq ruhunda inkişaf edəcəkdir

**Filippin Respublikasının Prezidenti zati-aliləri
cənab Ferdinand Romualdez Markosa**

Hörmətli cənab Prezident!

Filippin Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqınızı öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.

İnanıram ki, Azərbaycan ilə Filippin arasında münasibətlər xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli əsasda bundan sonra da dostluq və əməkdaşlıq ruhunda inkişaf edəcəkdir.

Bu bayram günündə Sizə ən xoş arzularımı çatdırır, dost Filippin xalqına əmin-amanlıq və rifah arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyun 2025-ci il

Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri zati-aliləri cənab Kir Starmerə

Hörmətli cənab Baş nazir!

Hindistanın Əhmədabad şəhəri yaxınlığında "Air India" şirkətinə məxsus səmişin təyyarəsinin qəzaya uğraması nəticəsində Böyük Britaniya vətəndaşları da daxil olmaqla, çoxsaylı insan tələfatı barədə xəbər bizi olduqca kədərləndirdi.

Bu ağır anlarda dərindən bölüşür, baş vermiş bu faciə ilə əlaqədar Sizə, həlak olanların ailələrinə və yaxınlarına şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından dərin hüznə başsağlığı verirəm.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyun 2025-ci il

İlham Əliyev özəl sektorun inkişafına xüsusi önəm verir

Azərbaycan Prezidenti Bakıda müxtəlif növ və çeşiddə qəlyanaltı məhsullarının istehsalı zavodunun açılışında iştirak edib

Əvvəli 1-ci sahə.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov və "Azərsun Holding" in Müşahidə Şurasının sədri Əhməd Gözəl müəssisənin fəaliyyəti barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdilər.

"Azərsun Holding"ə məxsus "Qafqaz" konserv zavodu və "Sher-van" MMC-nin həmtəsisçiliyi ilə istismara verilən bu müəssisədə müxtəlif növ və çeşiddə qəlyanaltı məhsulları - popkorn, çörəz və quru meyvə istehsal olunacaq. Məhsulların yerli istehlakçılara təqdim edilməsi ilə bərabər, müxtəlif ölkələrə ixracı da nəzərdə tutulur. İllik istehsal həcmi 9600 ton olan zavodda dünyanın aparıcı ölkələrinin müasir avadanlıqları quraşdırılıb. İstehsalatda istifadə ediləcək günəbaxan, badam, fındıq kimi məhsullar yerli xammal hesabına təmin olunacaq. Ümumi sahəsi 7 hektardan çox olan müəssisədə 210 nəfər daimi işlə tə-

min ediləcək. Zavodun ümumi investisiya dəyəri 38 milyon manat təşkil edir ki, bunun da 5 milyon manatı Azərbaycan Biznesinin İnkişafı Fondu tərəfindən ayrılmış gü-

zəştli kreditdir. Qeyd edək ki, Azərbaycan istehsal, o cümlədən emal məhsullarının istehsalı, onların fəaliyyətinin inkişafında böyük rol oynayır. Yerli xammal əsasında istehsalın genişləndirilməsi isə daxili

bazarın sabit saxlanılması ilə yanaşı, ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasına da xidmət edir, ixrac potensialını daha da artırır. Bütün bunlar "Made in Azerbaijan" brendi

ilə məhsulların xarici bazarlara çıxarılması məsələsində olduqca mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu yeni zavodun yaradılması ölkəmizdə sahibkarlığın təşviqi, ərzaq təhlükə-

sizliyinin təmin edilməsi kimi məsələlərin Azərbaycan həyata keçirilmə dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri olduğunun göstəricisidir.

Sosial müavinətlərin, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdlərinin və fəxri adlara görə təqaüdlərin məbləğlərinin artırılması və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması sahəsində tədbirlərin davam etdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 23 dekabr tarixli 419 nömrəli Sərəncamının icrası ilə əlaqədar qərara alıram:

- 2025-ci il iyulun 1-dən sosial müavinətlərin məbləğləri aşağıdakı kimi müəyyən edilsin:
 - 1.1. orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə 300 (üç yüz) manat, orqanizmin funksiyalarının 61-80 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə 250 (iki yüz əlli) manat, orqanizmin funksiyalarının 31-60 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə 180 (yüz səksən) manat;
 - 1.2. ailə başçısını itirməyə görə 140 (yüz qırx) manat;
 - 1.3. müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının uşaqlarına 140 (yüz qırx) manat;
 - 1.4. valideynlərin itirimi və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların qayıymalarına (himayəçilərinə) 140 (yüz qırx) manat;
 - 1.5. bir yaşınadək uşağı olan aztəminatlı ailələrə hər uşaq üçün 140 (yüz qırx) manat;
 - 1.6. beşdən çox uşağı olan qadınlara hər uşaq üçün 140 (yüz qırx) manat;
 - 1.7. övladlığa götürülən uşağa (18 yaşınadək əlilliyi müəyyən edilmiş uşaqlar istisna olmaqla) görə 240 (iki yüz qırx) manat;
 - 1.8. himayədar ailəyə verilmiş 18 yaşınadək əlilliyi müəyyən edilmiş uşağın tərbiyə edilməsinə görə: 0-6 yaş arası uşağa görə 500 (beş yüz) manat, 7-13 yaş arası uşağa görə 600 (altı yüz) manat, 14-18 yaş arası uşağa görə 650 (altı yüz əlli) manat;
 - 1.9. uşağın anadan olmasına görə 600 (altı yüz) manat;
 - 1.10. dəfn üçün 600 (altı yüz) manat.
- 2025-ci il iyulun 1-dən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdlərinin aylıq məbləğləri aşağıdakı kimi müəyyən edilsin:
 - 2.1. Azərbaycan Respublikasının "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adı verilmiş şəxslərə 2200 (iki min iki yüz) manat;
 - 2.2. Azərbaycan Milli Qəhrəmanı adı verilmiş hər bir şəxs üçün 2000 (iki min) manat;
 - 2.3. şəhid ailəsi üçün 700 (yeddi yüz) manat;
 - 2.4. 20 Yanvar şəhidinin ailəsi üçün 700 (yeddi yüz) manat;
 - 2.5. Əfqanıstanda sovet qoşunlarının tərkibində beynəlmiləl borcunu yerinə yetirərək həlak olan, itkin düşmüş və məhkəmə qaydasında ölmüş elan edilən hərbi qulluqçuların ailələrinə 700 (yeddi yüz) manat;
 - 2.6. müharibə və ya 1990-cı ilin 20 Yanvar hadisələri ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə:
 - 2.6.1. orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə - 600 (altı yüz) manat;
 - 2.6.2. orqanizmin funksiyalarının 61-80 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə - 500 (beş yüz) manat;
 - 2.6.3. orqanizmin funksiyalarının 31-60 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə - 400 (dörd yüz) manat;

- 2.7. orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə və ya 18 yaşınadək əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə qulluq edən şəxslərə 120 (yüz iyirmi) manat;
- 2.8. ümumi səbəblərdən orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə (gözdən əlilliyi olan şəxslər istisna olmaqla) 250 (iki yüz əlli) manat;
- 2.9. ümumi səbəblərdən orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə gözdən əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə 350 (üç yüz əlli) manat.
3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün məbləği 2025-ci il iyulun 1-dən 1700 (min yeddi yüz) manat müəyyən edilsin.
4. Fəxri adlara görə aylıq təqaüdün məbləği 2025-ci il iyulun 1-dən xalq yazıçısı, xalq şairi, xalq artisti və xalq rəssamı üçün 300 (üç yüz) manat, əməkdar elm xadimi, əməkdar incəsənət xadimi, əməkdar artist, əməkdar rəssam, əməkdar mədəniyyət işçisi, əməkdar müəllim, əməkdar həkim, əməkdar memar, əməkdar bədən tərbiyəsi və idman xadimi, əməkdar dövlət qulluqçusu, əməkdar jurnalist, əməkdar mühəndis, əməkdar hüquqşünas, əməkdar kend təşərrüfatı işçisi, əməkdar pilot, əməkdar tibb işçisi üçün 200 (iki yüz) manat müəyyən edilsin.
5. "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 11 iyun tarixli 715 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 6, maddə 329 (Cild I) 2-ci hissəsində "1500 (min beş yüz)" sözləri "1700 (min yeddi yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin.
6. "Azərbaycan Milli Qəhrəmanı" adı verilmiş şəxslərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 14 iyun tarixli 258 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 7, maddə 594 (Cild I) 1-ci hissəsində "1800 (min səkkiz yüz)" sözləri "2000 (iki min)" sözləri ilə əvəz edilsin.
7. "20 Yanvar şəhidinin ailəsi üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdü"nün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 19 yanvar tarixli 350 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 1, maddə 5 (Cild I) 1-ci hissəsində "600 (altı yüz)" sözləri "700 (yeddi yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin.
8. "Şəhid ailəsi üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdü"nün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 19 dekabr tarixli 493 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 12, maddə 1040 (Cild I) 1-ci hissəsində "600 (altı yüz)" sözləri "700 (yeddi yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin.
9. "Müharibə və ya 1990-cı ilin 20 Yanvar hadisələri ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 9 sentyabr tarixli 823 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 9, maddə 795 (Cild I) 1-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 9.1. 1.1-ci bənddə "500 (beş yüz)" sözləri "600 (altı yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin;
- 9.2. 1.2-ci bənddə "400 (dörd yüz)" sözləri "500 (beş yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin;
- 9.3. 1.3-cü bənddə "330 (üç yüz otuz)" sözləri "400 (dörd yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin.
10. "Sosial müavinətlərin məbləğinin artırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 29 avqust tarixli 973 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 8, maddə 916 (Cild I) 1-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
 - 10.1. 1.1.2-ci yarımbənd üzrə:
 - 10.1.1. ikinci abzasda "270 (iki yüz yetmiş)" sözləri "300 (üç yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.1.2. üçüncü abzasda "220 (iki yüz iyirmi)" sözləri "250 (iki yüz əlli)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.1.3. dördüncü abzasda "150 (yüz əlli)" sözləri "180 (yüz səksən)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.2. 1.1.3-cü yarımbənd üzrə:
 - 10.2.1. ikinci abzasda "270 (iki yüz yetmiş)" sözləri "300 (üç yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.2.2. üçüncü abzasda "220 (iki yüz iyirmi)" sözləri "250 (iki yüz əlli)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.2.3. dördüncü abzasda "150 (yüz əlli)" sözləri "180 (yüz səksən)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.3. 1.1.4-cü yarımbənd üzrə:
 - 10.3.1. ikinci abzasda "270 (iki yüz yetmiş)" sözləri "300 (üç yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.3.2. üçüncü abzasda "220 (iki yüz iyirmi)" sözləri "250 (iki yüz əlli)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.3.3. dördüncü abzasda "150 (yüz əlli)" sözləri "180 (yüz səksən)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.4. 1.1.6-cı yarımbənddə "120 (yüz iyirmi)" sözləri "140 (yüz qırx)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.5. 1.1.8-ci və 1.1.9-cu yarımbəndlərdə "120" rəqəmləri "140 (yüz qırx)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.6. 1.1.10-cu yarımbənddə "100 (bir yüz)" sözləri "140 (yüz qırx)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.7. 1.1.12-ci yarımbəndin 1-ci abzasında "200" rəqəmləri "240 (iki yüz qırx)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.8. 1.1.13-cü yarımbəndin 2-ci abzasında "395" rəqəmləri "500 (beş yüz)" sözləri ilə, "415" rəqəmləri "600 (altı yüz)" sözləri ilə, "435" rəqəmləri "650 (altı yüz əlli)" sözləri ilə əvəz edilsin;
 - 10.9. 1.2.2-ci və 1.2.3-cü yarımbəndlərdə "500 (beş yüz)" sözləri "600 (altı yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin.
11. "Beşdən çox uşağı olan qadınlara sosial müavinətin məbləğinin müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 27 dekabr tarixli 72 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2013, № 12, maddə 1539 (Cild I) 1-ci hissəsində "105 (yüz beş)" sözləri "140 (yüz qırx)" sözləri ilə əvəz edilsin.

12. "Ümumi səbəblərdən orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə (gözdən əlilliyi olan şəxslər istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdü"nün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 17 mart tarixli 128 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 3, maddə 249 (Cild I) 1-ci hissəsində "200 (iki yüz)" sözləri "250 (iki yüz əlli)" sözləri ilə əvəz edilsin.
13. "Əfqanıstanda sovet qoşunlarının tərkibində beynəlmiləl borcunu yerinə yetirərək həlak olan, itkin düşmüş və məhkəmə qaydasında ölmüş elan edilən hərbi qulluqçuların ailələri üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 15 aprel tarixli 643 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 4, maddə 643 (Cild I) 1-ci hissəsində "100 (bir yüz)" sözləri "120 (yüz iyirmi)" sözləri ilə əvəz edilsin.
15. "Azərbaycan Respublikasının "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adı verilmiş şəxslərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 dekabr tarixli 1226 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 12 (I kitab), maddə 1488 (Cild I) 1-ci hissəsində "2000 (iki min)" sözləri "2200 (iki min iki yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin.
16. "Ümumi səbəblərdən orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə gözdən əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 dekabr tarixli 1232 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 12 (I kitab), maddə 1494 (Cild I) 1-ci hissəsində "300 (üç yüz)" sözləri "350 (üç yüz əlli)" sözləri ilə əvəz edilsin.
17. "Fəxri adlara görə aylıq təqaüdün verilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 4 iyun tarixli 878 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 7, maddə 609 (Cild I) 1-ci hissəsinin birinci abzasında "200 (iki yüz)" sözləri "300 (üç yüz)" sözləri ilə, "150 (yüz əlli)" sözləri "200 (iki yüz)" sözləri ilə əvəz edilsin.
18. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 12 iyun 2025-ci il

Ş.A.Mustafayevin

1-ci dərəcəli

"Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsi-nin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafında uzun-müddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Şahin Abdulla oğlu Mustafayev 1-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilsin.

*İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti*

Bakı şəhəri, 12 iyun 2025-ci il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Zati-aliləri!

Ölkənizin milli bayramı - 28 May - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə, Azərbaycan Hökumətinə və xalqına Siyerra-Leone Respublikasının Hökuməti və xalqı adından, şəxsən öz adımdan ən səmimi təbriklərimi çatdırıram.

Mən Azərbaycanın son illərdə əldə etdiyi mühüm tərəqqini, həmçinin xalqınızın gücünü və qətiyyətini yüksək dəyərləndirirəm. Daim irəliyə doğru addımlayan xalqınıza sarsılmaz birlik ruhu, davamlı əmin-amanlıq və firavanlıq diləyirəm.

Bu əlamətdar gün münasibətilə zati-alinizə möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik, Azərbaycan Hökumətinə və xalqına isə rifahla bağlı ən xoş arzularımı bildirirəm.

Zati-aliləri, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

*Culius Maada BİO,
Siyerra-Leone Respublikasının Prezidenti*

Hörmətli cənab Prezident!

İcazə verin, Azərbaycan Respublikasının milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə və həmvətənlərinizə səmimi təbriklərimi çatdırım.

Ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq nümunəvi xarakter daşıyır və bu, bizim daim genişlənən iqtisadi, siyasi əlaqələrimizdə özünü göstərir.

Mən Azərbaycanın Macarıstanın inkişaf etmiş strateji tərəfdaşı olmasından və enerji resurslarının Avropaya tədarükünü artıraraq ölkəmizin enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfə verməsindən məmnunam.

Cənab Prezident, Siz son görüşümüzdə bildirdiniz ki, Azərbaycan gələcəkdə bizi lazımi miqdarda təbii qazla təchiz edəcək və buna görə Sizə minnətdaram.

Sizi əmin etmək istərdim ki, hökumətim qarşılıqlı tərəfdaşlığımızı gücləndirməyə və yüksəkseviyyəli dialoqu davam etdirməyə sədiqləndir.

Biz qəti şəkildə inanırıq ki, birgə söylərimiz ölkələrimizin inkişafına təkan verəcəkdir.

Sizə möhkəm cansağlığı və ali dövlət vəzifənizdə uğurlar arzulayıram.

Hörmətlə,

*Viktor ORBAN,
Macarıstanın Baş naziri*

Hikmət HACIYEV:

“Azərbaycan ilə İordaniya arasında bütün səviyyələrdə və sahələrdə dərin münasibətlər mövcuddur”

Azərbaycan ilə İordaniya arasındakı münasibətlər bütün səviyyələrdə və sahələrdə güclü və dərinləşir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev İordaniyanın PETRA xəbər agentliyinə müsahibəsində bildirib.

Hikmət Hacıyev Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə İordaniya Kralı II Abdullah arasında yaxın və davamlı qarşılıqlı əlaqələri ikitərəfli əməkdaşlığın əsas təməli kimi qiymətləndirib.

Prezidentin köməkçisi, həmçinin ötən il Krallığın Vəliəhd Şahzadəsi II Əl-Hüseyn bin Abdullahın Bakıya səfərini və COP29 çərçivəsində dövlətimizin başçısı ilə görüşünün əhəmiyyətini vurğulayıb. O, görüşdə aparılan müzakirələri ikitərəfli əməkdaşlığın irəli aparılması üçün məhsuldar və mühüm addım kimi dəyərləndirib.

H.Hacıyev qeyd edib ki, hər iki ölkə beynəlxalq platformalarda sıx koordinasiyanı davam etdirir və qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərdə, o cümlədən Fələstin məsələsində ortaq mövqə sərgiləyir.

Qazaxıstanın Astana şəhərində TÜRKPİ Assambleya Şurasının iclası keçirilib

İyunun 12-də Qazaxıstanın paytaxtı Astana şəhərində TÜRKPİ Assambleya Şurasının iclası keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, iclasda TÜRKPİ-nin fəaliyyətində olan sədri, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin spikeri Sahibə Qafarova çıxış edərək, bu toplantıda aparılacaq fikir mübadiləsinin, qəbul ediləcək qərarların təşkilatın məqsədlərinin həyata keçirilməsinə töhfə verəcəyinə inanımını ifadə edib.

O, Milli Məclisin təşkilatə sədrliyi dövründə görülən işlər haqqında hesabatı tədbir iştirakçılarına diqqətinə çatdırıb. Sahibə Qafarova vurğulayıb ki, ötən dövrdə parlamentlararası əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, TÜRKPİ-nin fəaliyyətinin daha da gücləndirilməsi istiqamətində bütün addımlar atılıb.

TÜRKPİ-nin başqa beynəlxalq platformalara bənzəmədiyinə, eyni kökdən olan, ortaq milli-mənəvi dəyərləri bölüşən qardaş xalqlarımızın təmsilçilərini eyni

çətirə altında birləşdirən bir təşkilat olduğunu deyən Milli Məclisin Sədri bildirib ki, qardaş ölkələrimiz arasındakı əməkdaşlığın gündən-günə inkişaf etdiyi bir dövrdə TÜRKPİ-nin səmərəli fəaliyyəti ölkələrimiz arasında birliyin və həmrəyliyin genişlənməsinə parlament dəstəyini təmin edir. Təşkilat həm də türk dünyasının vahid mövqeyinin beynəlxalq parlament platformalarında əsədilməsinə imkan yaradır.

Spiker Sahibə Qafarova deyib ki, Milli Məclisin quruma sədrliyi 13-cü Şura iclası zamanı qəbul edilən Fəaliyyət Planı əsasında

həyata keçirilib. Ötən dövrdə daimi komissiyaların iclasları Fəaliyyət Planına uyğun olaraq müntəzəm şəkildə keçirilib, üzv ölkələrin qanunvericiliyinin yaxınlaşdırılması istiqamətində fəaliyyət davam etdirilib. Vahid hüquqi məkanın formalaşması prosesinin önəmli aspekti olan model qanunların hazırlanması istiqamətində fəaliyyət böyük sayda davam etdirilib. O cümlədən, seçki və referendumların müşahidəsi işi uğurla həyata keçirilib ki, bu da üzv ölkələrin dövlət strukturları ilə Assambleya arasında əməkdaşlığın güclənməsinə, üzv ölkələrdə de-

mokratik seçki ənənələrinin daha da inkişafına töhfə verir.

Hesabatda, həmçinin ölkələrimizdə qadınların və gənclərin rolunun artırılması, üzv parlamentlərimizin qadın və gənclər təmsilçiləri arasında əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi baxımından TÜRKPİ-nin Qadın Parlamentarilər Qrupunun və Gənclər Parlamentarilər Qrupunun işi əhəmiyyətli qiymətləndirilib və bu sahədə keçirilən tədbirlər təqdir edilib. TÜRKPİ çərçivəsində ayrı-ayrı parlament komitələrinin çoxtərəfli əməkdaşlığı və dialoqu da ümumi işimizə mühüm töhfə kimi qiymətləndirilib.

mətləndirilib. Milli Məclisin Sədri vurğulayıb ki, praktiki əməkdaşlığın, qarşılıqlı təcrübə mübadiləsinin daha da genişləndirilməsi baxımından parlamentlərimizin aparatları arasında işbirliyi də vacibdir. Bu baxımdan TÜRKPİ çərçivəsində ötən ilin iyununda Bakıda parlament Baş katiblərinin birinci görüşünün keçirilməsinin əhəmiyyəti diqqətə çatdırılıb.

Qeyd olunanlarla yanaşı, Milli Məclisin təşkilatə sədrliyi dövründə TÜRKPİ-nin beynəlxalq əlaqələrinin inkişafı və gücləndirilməsi, digər təşkilatlarla münasibətlərinin daha da təkmilləşdi-

rməsi işinin də uğurla davam etdirildiyi qeyd olunub. Bu kontekstdə TÜRKPİ-nin üzv parlamentlərin qarşılıqlı əməkdaşlıq təşkilatı olmaqla yanaşı, həm də ortaq maraqlarımızın beynəlxalq platformalarda parlament diplomatiyası vasitəsilə müdafiəsi və təbliği baxımından da xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyi vurğulanıb.

Daha sonra təşkilatı məsələlər müzakirə olunub və müvafiq qərarlar qəbul olunub, həmçinin təşkilatə sədrlik Qazaxıstana keçib.

"Azərbaycan"

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova TÜRKPİ-nin 14-cü plenar iclasında çıxış edib

Qazaxıstan Respublikasının paytaxtı Astana şəhərində işğar səfərdə olan Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova iyunun 12-də TÜRKPİ-nin 14-cü plenar iclasında çıxış edib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, "Türk ösri: parlament diplomatiyasının rolu" mövzusunda təşkil olunan iclasda çıxışı zamanı spiker Sahibə Qafarova türk xalqlarının bəşəriyyətin inkişafına dəyərli töhfələr verdiyini bildirib. Onun sözlərinə görə, yaşadığı məkanın çox geniş bir coğrafiyanı əhatə etməsinə baxmayaraq, xalqlarımız oxşar inkişaf yolu keçib və heç vaxt bir-biri ilə əlaqələrini itirməyiblər. Qardaş xalqlarımızın yaradıcılıq enerjisindən və zəkəsindən güc alıb yüksələn çoxsaylı qüdrətli dövlətlər dünya tarixində dərin izlər qoyub, zaman boyu Avrasiyanın geosiyasi və mədəni simasını formalaşdırma- zın fəaliyyəti türk xalqlarının yaxınlaşma-sı, birgə inkişafı və qarşılıqlı əlaqəsi üçün imkanlar yaratmışdır.

Spiker Sahibə Qafarova qeyd edib ki, bu dövrdə biz türk birliyinin yeni tarixi şəraitdə, qarşılıqlı hörmət, strateji tərəfdaşlıq və xalqlarımızın gələcəyi üçün birgə məsuliyyət əsasında dirçəlməsinə şəhidlik edirik və türk dövlətlərinin "dildə, fikirdə, əməldə birliyi" türk ailəsinin sabbiliyinin və rifahının mühüm şərtinə çevrilməkdədir. Dövlətlərimiz arasında siyasi əlaqələrin dərinləşməsi, ölkələrimizin yerləşdiyi bölgələrdə ikitərəfli və çoxtərəfli iqtisadi layihələrin uğurla həyata keçirilməsi, qarşılıqlı sərmayə qoyuluşları, digər tədbirlər iş birliyimizin yeni arxitekturasını formalaşdırıb.

Milli Məclis Sədrinin sözlərinə görə, bu gün dünyanın sürətlə dəyişdiyi bir dövrdə geosiyasi proseslər getdikcə daha mürəkkəb şəkildə alır, global çağırışlar kollektiv cavablar tələb edir, dayanıqlı inkişaf isə təkcə resurslardan deyil, həm də birlik, həmrəylik və strateji düşüncə qabiliyyətdən asılı olur. Bu baxımdan türk dünyası nadir bir potensiala malikdir. Bu, sadəcə olaraq dövlətlərin birliyi deyil, ortaq dil, tarix və milli-mənəvi dəyərlər ilə bağlı olan sivilizasiya məkanıdır.

Türk ailəsinin fəal üzvü kimi Azərbaycanın ümumi işə verdiyi töhfələrdən danışan spiker Sahibə Qafarova qeyd edib ki, Azərbaycan türk dünyasının birliyinin daha da güclənməsi üçün düşünülmüş

tədbirlər həyata keçirir. Onun sözlərinə görə, türk dövlətləri ilə ikitərəfli və çoxtərəfli münasibətlərin inkişaf etdirilməsi Azərbaycanın xarici siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biridir.

Milli Məclisin Sədri diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə xalqımızın İkinci Qarabağ müharibəsi və antiterror əməliyyatı nəticəsində öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etməsi bütün türk dünyası üçün tarixi nailiyyət olmuşdur. Bu böyük qələbələri Azərbaycan torpaqlarının işğalına son qoymaqla yanaşı, həm də ümumi regionumuzda yeni geosiyasi realıqlar formalaşdırıb və türk dünyasının daha da sıx birləşməsi üçün yeni perspektivlər açıb. Enerji, nəqliyyat, tranzit və digər sahələr üzrə mövcud potensialdan maksimum istifadə, yeni əməkdaşlıq formatlarının tətbiqi türk dövlətlərinin iqtisadi birləşməsinin daha da möhkəmlənməsinə təmin edəcək.

Xalqlarımızın və dövlətlərimizin birlik və birgəlik əzminin Türk Dövlətləri Təşkilatı, TÜRKSÖY, Beynəlxalq Türk Akademiyası, Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu, Türk Biznes Şurası kimi inteqrasiya qurumlarının keçdiyi inkişaf yolunda

parlaq təccüssümünü tapdığını söyləyən Sahibə Qafarova qeyd edib ki, bu əməkdaşlıq təşkilatları arasında öz yeri olan Türk Dövlətlərinin Parlament Assambleyası 15 ildən çoxdur ki, uğurla fəaliyyət göstərir. Assambleya çərçivəsində iş birliyi ölkələrimiz arasında siyasi, ticarət-iqtisadi və mədəni-humanitar əlaqələrin inkişafında parlament diplomatiyasının zəngin potensialından istifadə edilməsinə yol açır. Onun sözlərinə görə, TÜRKPİ təkcə qanun yaradıcılığına ümumi yanaşmaların müəyyən edildiyi, qanunvericiliyin yaxınlaşdırılması üçün təşəbbüslərin irəli sürüldüyü və həyata keçirildiyi parlament qurumu deyil. O həm də ölkələrimizi maraqlandıran məsələlərin, müasir dövrün vacib problemlərinin müzakirə edildiyi bir platformadır. Bu mənada, Parlament Assambleyasının institusional potensialının daha da genişləndirilməsi, regional və global gündəlikdə onun iştirakının gücləndirilməsi ümumi məqsədlərimiz baxımından faydalı olacaqdır.

Spiker diqqətə çatdırıb ki, parlamentlər qanunverici orqanlar arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq və əlaqələndirməni daha da möhkəmləndirəli, dövlət başçıları səviyyəsində qəbul olunan qərarların həyata keçirilməsinə kö-

mək göstərməlidirlər. Xalqın iradəsinə ifadə edən parlamentlər türk ösrinin institusional ölçülərinin müəyyən edilməsində daha böyük rol oynamalıdırlar. Geosiyasi qeyri-sabitlik, iqlim dəyişikliyi, suverenliyə təhdidlər kimi global çağırışlar şəraitində parlament diplomatiyasının imkanları xalqlarımızın və dövlətlərimizin maraqlarının qorunmasına yönəlməlidir. Biz təhlükəsizlik, informasiya müharibəsi, mədəni diplomatiya məsələlərində bir-birimizi dəstəkləməli, elmin, təhsilin, rəqəmsal texnologiyaların inkişafına kömək göstərməliyik.

Çıxışının sonunda Milli Məclisin Sədri vurğulayıb ki, yirmini birinci ər türk xalqları üçün yeni imkanlar əsədir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, "Yirmini birinci ər türk dünyasının inkişafı əsri olmalıdır". Spikerin sözlərinə görə, bu baxış həm bizim ümumi mirasımızda, həm də türk dövlətlərinin siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə artan potensialına əsaslanır. Spiker Sahibə Qafarova deyib ki, Türk xalqlarının yeni yüksəlişinin yolu birlik və həmrəylikdən keçir. Azərbaycan parlamenti TÜRKPİ çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyətdən bundan sonra da ümdə əhəmiyyət verəcəkdir.

"Azərbaycan"

Sahibə QAFAROVA: "TÜRKPİ ortaq maraqlarımızı reallaşdırmağa imkan verən mühüm platformadır"

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova iyunun 12-də Qazaxıstanın paytaxtı Astana şəhərində TÜRKPİ-nin 14-cü plenar iclasından sonra keçirilən mətbuat konfransında çıxış edib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, Sahibə Qafarova TÜRKPİ-ya sədrliyin Azərbaycan Respublikası Milli Məclisindən Qazaxıstan Respublikası Milli Məclisinə keçdiyini xatırladaraq, bu sədrliyin təşkilatın güclənməsinə, ümumi işimizin daha da möhkəmlənməsinə töhfə verəcəyinə inanımını ifadə edib.

Spiker Sahibə Qafarova qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi TÜRKPİ çərçivəsində fəaliyyətinə çox böyük əhəmiyyət verir. Sədr Milli Məclisin qardaş ölkə parlamentləri ilə ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığının mahiyyətində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Bizim ailəmiz türk dünyasıdır. Bizim başqa ailəmiz yoxdur." fikrini dayandığını söyləyib.

Spiker Sahibə Qafarova deyib ki, eyni kökdən olan, ortaq milli-mənəvi dəyərləri bölüşən xalqlarımızın birliyi və həmrəyliyi olduqca təbii bir pro-

sesdir. Bu gün bu birlik və həmrəylik öz ifadəsini qardaş ölkələrimiz arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələrin, qarşılıqlı dəstək və birgə fəaliyyətin gündən-günə möhkəmlənməsində və genişlənməsində tapır.

Milli Məclis Sədrinin sözlərinə görə, Türk əməkdaşlıq təşkilatları da bu prosesdə mühüm rol oynayırlar. Əməkdaşlıq gündəliyinin zəngin olması Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət başçılarınin ənənəvi Zirvə görüşləri ilə yanaşı, qeyri-rəsmi Zirvə görüşlərinin keçirilməsinə də labüd edib. O, xüsusilə qeyd edib ki, bu görüşlərin keçirilməsi təşəbbüsü Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən irəli sürülüb. İlk qeyri-rəsmi Zirvə görüşü ötən ilin iyulunda Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı, Ermonistanın işğalından azad edilmiş Şuşa şəhərində, ikincisi isə cari ilin may ayında Budapeşt şəhərində keçirilmişdir.

Qardaş xalqlarımızın təmsilçiləri olaraq, parlament üzvlərinin də bu prosese necə töhfə

verə biləcəyi məsələsini hər zaman diqqətə saxladığını söyləyən Sahibə Qafarova, bu mənada, Türk Dövlətləri Parlament Assambleyasının ortaq maraqlarımızı reallaşdırmağa imkan verən, çoxşaxəli əməkdaşlığımızı ümumi hədəfə yönəldən mühüm platforma kimi çıxış etdiyini bildirib.

Ötən illər ərzində TÜRKPİ-nin əhəmiyyətli inkişaf yolu keçdiyini, parlamentlərimizin qarşılıqlı faydalı işbirliyinin səmərəli mexanizminə çevrildiyini deyən spiker Sahibə Qafarova, Assambleyanın 14-cü Şura və plenar iclaslarının uğurla keçdiyini xatırladı. Onun sözlərinə görə, iclasda həm ötən dövrdə görülən işlər, həm də gələcək planlar nəzərdən keçirilib. Plenar iclasın yekununda qəbul olunan Astana Bəyannaməsi də ölkələrimizi maraqlandıran məsələlərə dair ortaq mövqeyimizin, parlamentlərimizin qarşılıqlı etimad və dəstəyinin bir ifadəsidir.

"Azərbaycan"

Qazaxistan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev TÜRKPA-ya üzv olan ölkələrin parlament sədrləri ilə görüşüb

Qazaxistan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev iyunun 12-də TÜRKPA-ya üzv olan ölkələrin parlament sədrləri ilə görüşüb. Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova görüşdə iştirak edib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, görüşdə Qazaxistan Prezidenti qeyd edib ki, TÜRKPA ölkələrini iqtisadi, mədəni və humanitar inkişafına xüsusi təsir göstərir və onun potensialı xalqımızın ümumi məqsədlərinə nail olmaq naminə istifadə olunmalıdır.

Ötən il Qazaxistanın Türk Dövlətləri Təşkilatına sədrliyi həyata keçirdiyini xatırladan Prezident Kasım-Jomart Tokayev bu müddətdə görülmüş işlər barədə məlumat verib.

Qazaxistan Prezidenti türk dövlətləri arasında əməkdaşlığın dərinləşməsində TÜRKPA-nın rolunu qeyd edərək, vurğulayıb ki, müasir çağırışlar fonunda əməkdaşlığın gücləndirilməsi xüsusilə vacibdir. Dövlət başçısının sözlərinə görə, Qazaxistan qarşda ölkələr arasında parlamentlərarası əlaqələrə və xalq

diplomatiyasına xüsusi önəm verir. TÜRKPA əməkdaşlığı dərinləşdirməyə imkan verən nüfuzlu beynəlxalq təşkilat və unikal bir qurumdur. Bu təşkilat çərçivəsində birgə fəaliyyətin böyük əhəmiyyəti var. "Qazaxistan türk dövlətlərinin parlament diplomatiyasını tam dəstəkləyir. Biz həmrəyliklə bu çətin dövrləri uğurla geridə qoyacaq və iqtisadiyyatlarımızın inkişafına güclü tökan verəcəyik", - deyərək Kasım-Jomart Tokayev fikrini yekunlaşdırıb.

"Azərbaycan"

Leyla Əliyeva ÜST-nin yüksəksəviyyəli tədbirində videokonfrans formatında iştirak edib

İyunun 11-də Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva İslandiyanın paytaxtı Reykjavikdə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) Avropa üzrə Regional Ofisinin təşəbbüsü ilə keçirilən İqlim və Sağlamlıq üzrə Pan-Avropa Komissiyasının açılış iclasında və ilk hibrid dirləməsində videobağlantı vasitəsilə iştirak və çıxış edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Leyla Əliyeva çıxışı zamanı COP29-un ev sahibi Azərbaycanın bu sahədə atdığı addımlar, qazandığı təcrübə və həyata keçirdiyi təşəbbüslər barədə məlumat verib. Bildirib ki, iqlim dəyişikliyi təkcə ekoloji deyil, eyni zamanda ictimai sağlamlıq baxımından da ciddi global çağırışlardan biridir. O, ölkə-

mizdə su ehtiyatlarının idarə olunması, ətraf mühitin mühafizəsi və iqlimə davamlılıq üzrə reallaşdırılan layihələrdən bəhs edib.

Leyla Əliyeva həmçinin IDEA İctimai Birliyi tərəfindən irəli sürülən müxtəlif təşəbbüslərlə gənclərin iqlim və sağlamlıq mövzularında fəallığının artırılmasının vacibliyini qeyd edib və beynəlxalq təşkilatları bu istiqamətdə geniş əməkdaşlığa çağırıb.

Sonra tədbirdə çıxış edən ÜST-nin Avropa üzrə regional direktoru Hans Kluge Azərbaycanın COP29 çərçivəsində göstərdiyi liderliyi və təşəbbüskarlığı yüksək qiymətləndirdiklərini bildirib. O vurğulayıb ki, Azərbaycan yalnız regionda deyil, həm də beynəlxalq səviyyədə

iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə fəal mövqe tutur və nümunəvi yanaşmalar nümayiş etdirir. Hans Kluge, həmçinin iqlim dəyişikliyi və ictimai sağlamlıq sahələrində həyata keçirilən layihələrə verdiyi töhfələrə görə Leyla Əliyevaya təşəkkürünü ifadə edib.

Qeyd edək ki, ÜST-nin Avropa üzrə Regional Ofisi tərəfindən yaradılan İqlim və Sağlamlıq üzrə Pan-Avropa Komissiyasının məqsədi iqlim dəyişikliyi insan sağlamlığına təsirlərini diqqət mərkəzinə gətirmək, sahələrarası əməkdaşlığı gücləndirmək və bu istiqamətdə konkret fəaliyyət mexanizmləri formalaşdırmaqdır. Reykjavikdə keçirilən rəsmi açılış iclası ilə Komissiya öz fəaliyyətinə rəsmən start verib.

Daxili işlər naziri xidmətə qəbulla bağlı növbəti sıra baxışı keçirib

Daxili işlər naziri general-polkovnik Vilayət Eyvazov iyunun 12-də respublikanın şəhər, rayon polis orqanlarında sırası və kiçik rois heyəti vəzifələrində xidmət etmək arzusunda olan gənclərin növbəti sıra baxışını keçirib.

Bakı şəhərində keçirilən sıra baxışında Daxili İşlər Nazirliyinə onlayn qaydada müraciət etmiş gənclərdən daha hazırlıqlı olan 138 nəfər seçim turunun növbəti mərhələsinə buraxılıb ki, onlardan da 19 nəfəri Vətən müharibəsi iştirakçısıdır.

Gənclər qarşısında çıxış edən nazir V.Eyvazov seçim turunun digər mərhələlərindən də uğurla keçərək daxili

işlər orqanlarında xidmətə qəbul ediləcək gənclərə gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb, tapşırıq və tövsiyələrini verib.

"Azərbaycan"

Regional məsələlər komitəsinin iclası keçirilib

İyunun 12-də Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin növbəti iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, komitənin sədri Siyavuş Novruzov iclasda bir məsələnin - Torpaq Məcəlləsində, Mülki Məcəllədə, Mənzil Məcəlləsində, Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində, "Bələdiyyə torpaqlarının idarə edilməsi haqqında", "Bələdiyyə torpaqlarının ayrılmasına dair sənədlərin hazırlanması və razılaşdırılması qaydaları haqqında Əsasnamənin təsdiqi edilməsi barədə" və "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin birinci oxunuşda müzakirə olunaçağını bildirib.

Təbii fəlakət, texnogen qəza və ya hərbi əməliyyat nəticəsində (işğaldan azad

edilmiş ərazilər istisna olmaqla) məhv olmuş, yaxud yararsız vəziyyətə düşmüş yaşayış sahələrinin əvəzinə dövlət vəsaiti hesabına yaşayış evlərinin və çoxmənzilli yaşayış binalarının tikintisi ilə bağlı torpaq sahələrinin ayrılması, daşınmaz əmlak üzərində hüquqların qeydiyyatı, habelə şəhərsalma və tikinti prosedurlarının sadələşdirilməsi məqsədilə hazırlan

nan bu qanun layihəsi ilə bağlı komitə sədri məlumat verib. O bildirib ki, layihədə komitənin profilinə uyğun baxacağı normativ hüquqi aktlarda, əsasən iki istiqamətdə dəyişikliklər təklif olunub. Belə ki, sənəddə məhv olmuş, yaxud yararsız vəziyyətə düşmüş yaşayış sahələrinin əvəzinə yaşayış evləri və çoxmənzilli yaşayış binaları bələdiyyə sahələrinin olan torpaq sahələrində tikildiyi hallarda bələdiyyəyə münasib dəyərddə dövlət mülkiyyə-

tindən torpaq sahələrinin ayrılması nəzərdə tutulub.

Sonra qanun layihəsinin müzakirəsi aparılıb. Müzakirədə Regional məsələlər komitəsinin sədr müavini Nurlan Həsənov, komitənin üzvləri Aydın Mirzəzadə, Arzuhan Əli-zadə, Elşən Musayev, Kamran Bayramov, Milli Məclis Aparatının İqtisadi qanunvericilik şöbəsinin müdiri Məhəmməd Bəzıqov çıxış edərək, layihədəki dəyişikliklərlə bağlı fikirlərini açıqlayıblar, bəzi qeydlərini və rəylərini səsləndiriblər.

Müzakirələrin sonunda qanun layihəsi birinci oxunuşda Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

İclasda deputatlar Səttar Möhbəliyev, Xanlar Fətəyev, Məzahir Əfəndiyev və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

"Azərbaycan"

"Azərbaycan Konstitusiyası insan hüquq və azadlıqlarının, vətəndaş rifahının təminatına xidmət edir" mövzusunda tədbir keçirilib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən "Konstitusiya və Suverenlik İli" çərçivəsində "Azərbaycan Konstitusiyası insan hüquq və azadlıqlarının, vətəndaş rifahının təminatına xidmət edir" mövzusunda tədbir keçirilib.

Tədbirdə hökumət və qeyri-hökumət qurumlarının nümayəndələri, millət vəkili, ictimai-siyasi və elm xadimləri, şəhid ailələrinin üzvləri, müharibə veteranları və b. iştirak edib. DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzində keçirilən tədbirin iştirakçıları əvvəlcə mərkəzdə "Konstitusiya və Suverenlik İli"nə həsr olunan sərgi ilə tanış olublar.

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Anar Əliyev qarşıdan gələn 15 İyun - Milli Qurtuluş Günü'nün Azərbaycanın uğur və qələbələrinin başlanğıc tarixi olan bir gün olduğunu vurğulayıb. Nazir bildirib ki, 1993-cü il iyunun 15-də Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqımızın təkidli tələbi ilə yenidən respublikamızın rəhbərliyinə qayıdışı ölkəmizi dövlət müstəqilliyinin itirilməsi, vətəndaş qarşısındakı, ölkənin parçalanması kimi böyük təhlükələrdən xilas edib.

Anar Əliyev müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu olan Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ölkədə sosial inkişafın təmin edilməsi istiqamətində mühüm xidmətlərini diqqətə çatdırıb. Ulu Öndər tərəfindən 1993-2003-cü illərdə əhalinin rifah halının yüksəldilməsi üçün 60-dan artıq sənəd imzalandığını, 1995-2003-cü illərdə ölkədə pensiya və müavinətlərin orta aylıq məbləğinin 8 dəfə, orta aylıq əməkhaqqının 6 dəfədən çox artdığını qeyd edib. Bildirib ki, Ulu Öndər Hey-

dər Əliyev insan hüquq və azadlıqlarının, vətəndaş rifahının təminatına xidmət edən müstəqil Azərbaycanın ilk milli Konstitusiyasının müəllifidir. 1995-ci il noyabrın 12-də qəbul olunan Konstitusiyamızda xalqın rifahının yüksəldilməsi, vətəndaşların layiqli həyat səviyyəsinin təmin edilməsi dövlətin məqsədləri kimi bəyan olunur. Nazir Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müdrik və uzaqgörən siyasətinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən yüksək səviyyədə davam və inkişaf etdirilməsi nəticəsində Azərbaycanın əldə etdiyi mühüm tarixi nailiyyətləri qeyd edib. Zəfər zirvəsinə yüksələn, ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam bərpa edən ölkəmizdə dövlət başçısının tapşırıqları ilə son illər icra olunan ardıcıl sosial islahatların uğurlarını, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü olan DOST konsepsiyasının nailiyyətlərini diqqətə çatdırıb. Habelə dövlət sosial xidmətlərinin rəqəmsallaşdırılması sahələrində son illər əldə olunan uğurlardan bəhs olunub.

Yeni Azərbaycan Partiyası Veteranlar Şurasının sədri Arif Rəhimzadə Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrlərdə respublikamızın bütün sahələrdə inkişafı üçün göstərməsi olduğu misilsiz tarixi xidmətlərdən bəhs edib. O, 1993-cü il-də Ulu Öndərin hakimiyyətə qayıdışı ilə ölkəmizin böyük təhlükələrdən xilas olduğunu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycanı uzumüddətli inkişaf yoluna çıxardığını vurğulayıb. Vətən Müharibəsi Qəhrmanı, şəhid Surxay Nöçəyevin atası, Nazirliyin tabeliyindəki Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun əməkdaşı Əbdül Nöçəyev Vətən müharibəsində əldə etdiyi tarixi Zəfərə bağlı qürur hissələrini bölüşüb.

Millət vəkili, Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müəllifi olduğu ilk milli Konstitusiyamızın etivə etdiyi ali dəyərləri diqqətə çatdırıb. O, Əsas Qanunun ölkəmizdə hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunun möh-

Növbəti sosial islahat paketi çərçivəsində müavinət və təqaüdlər də artırıldı

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı yeni Fərman bu ilin əvvəlindən reallaşdırılan növbəti, 2018-ci ildən ötən dövrdə isə 5-ci sosial islahat paketi çərçivəsində şəhid ailələri, əlilliyi olan şəxslər, beşdən çox uşağı olan qadınlar, azmənzillər ailələr və digər kateqoriyalara yönəldən müavinət və təqaüdlərin də artırılmasını təmin edir.

İmzalanmış yeni Fərmana əsasən, 2025-ci ilin 1 iyulundan:

- Şəhid ailəsi, 20 Yanvar şəhədinin ailəsi, Əfqanıstanda həlak olan hərbiçilərin ailələri üçün Prezidentin aylıq təqaüdü - 700 manata çatdırılır;
- Müharibə, 20 Yanvar hadisələri, hərbi xidmət vəzifələrini yerinə yetirmək və Çernobil AES-də hərbi xidmət ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə Prezidentin aylıq təqaüdü, orqanizmin funksiyalarının: 81-100 faiz pozulmasına görə (I dərəcə) - 600 manata, 61-80 faiz pozulmasına görə (II dərəcə) - 250 manata, 31-60 faiz pozulmasına görə (III dərəcə) - 180 manata çatdırılır;
- Ümumi səbəblərdən orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə (I dərəcə) əlilliyi olan şəxslərə Prezidentin aylıq təqaüdü - 350 manata çatdırılır;
- Ümumi səbəblərdən orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə (I dərəcə) əlilliyi olan şəxslərə (gözdən əlilliyi olan şəxslər istisna olmaqla) Prezidentin aylıq təqaüdü - 250 manata çatdırılır;
- Övladlığa götürülən hər uşağa görə aylıq müavinət 240 manata çatdırılır;
- Ailə başçısını itirməyə görə aylıq müavinət (hər ailə üzvü üçün) - 140 manata çatdırılır;
- Bir yaşınadək uşağı olan azmənzillər ailələrə (ünvanlı yardım alan) hər uşağa görə aylıq müavinət - 140 manata çatdırılır;

- Dəfn üçün birdəfəlik müavinət - 600 manata çatdırılır;
- Himayədar ailəyə verilmiş əlilliyi olan uşağa görə aylıq müavinət:

- 0-6 yaş arası uşaq üçün - 500 manata,
- 7-13 yaş arası uşaq üçün - 600 manata,
- 14-18 yaş arası uşaq üçün - 650 manata çatdırılır.

- Əlilliyi olan şəxslərə müavinət, orqanizmin funksiyalarının: 81-100 faiz pozulmasına görə (I dərəcə) - 300 manata,
- 61-80 faiz pozulmasına görə (II dərəcə) - 250 manata,
- 31-60 faiz pozulmasına görə (III dərəcə) - 180 manata çatdırılır;
- Ümumi səbəblərdən orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə (I dərəcə) əlilliyi olan şəxslərə Prezidentin aylıq təqaüdü - 350 manata çatdırılır;
- Ümumi səbəblərdən orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə (I dərəcə) əlilliyi olan şəxslərə (gözdən əlilliyi olan şəxslər istisna olmaqla) Prezidentin aylıq təqaüdü - 250 manata çatdırılır;
- Övladlığa götürülən hər uşağa görə aylıq müavinət 240 manata çatdırılır;
- Ailə başçısını itirməyə görə aylıq müavinət (hər ailə üzvü üçün) - 140 manata çatdırılır;
- Bir yaşınadək uşağı olan azmənzillər ailələrə (ünvanlı yardım alan) hər uşağa görə aylıq müavinət - 140 manata çatdırılır;

- Beşdən çox uşağı olan qadınlar hər uşağa görə aylıq müavinət - 140 manata çatdırılır;
- Müddətli həqiqi hərbi xidmət qulluqlarının uşaqlarına aylıq müavinət (hər uşağa görə) - 140 manata çatdırılır;
- Valideynlərin itirimi və valideyn himayəsindən məhrum uşaqların qoyumları üçün aylıq müavinət - 140 manata çatdırılır;
- Orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə (I dərəcə) və əlilliyi olan uşaqlara qulluq edənlərə Prezidentin aylıq təqaüdü - 120 manata çatdırılır;
- Fəxri adlara layiq görülmüş şəxslərə aylıq təqaüd:
- "Xalq" fəxri adına görə - 300 manata,
- "Əməkdar" fəxri adına görə - 200 manata çatdırılır;

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin 23 dekabr 2024-cü il tarixli Sərəncamı ilə icra olunan yeni sosial islahat paketi çərçivəsində bu ilin əvvəlindən ölkəmizdə minimum aylıq əməkhaqqı 400 manata, minimum pensiya fevralın 1-dən 320 manata çatdırılıb, həmçinin bütün növ pensiyalar ilin əvvəlindən 8,1 faiz indeksləşdirilməklə artırılıb.

Ümumilikdə, qeyd edilən növbəti sosial islahat paketi 3 milyon insanı ətə edir və onlara yönəldən əməkhaqqı, pensiya, müavinət və təqaüdlərin artırılması üçün illik əlavə olaraq 1,4 milyard manat ayrılıb.

TDT-nin ailə məsələləri və sosial siyasət sahəsinə məsul nazir və qurum rəhbərlərinin ikinci iclası başa çatıb

Bakıda keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) ailə məsələləri və sosial siyasət sahəsinə məsul nazir və qurum rəhbərlərinin ikinci iclası başa çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iclas çərçivəsində Gənc Ailə Forumunun açılış mərasimini keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikası Prezident Administrasiyasının Humanitar siyasət, diaspor, multikulturalizm və dini məsələlər şöbəsinin müdiri Fərah Əliyeva Prezident İlham Əliyevin iclas iştirakçılarına müraciətini oxuyub.

Çıxış edən Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova vurğulayıb ki, ailə anlayışı türk coğrafiyasında sədaqət və fədakarlığın simvolidir.

Onun sözlərinə görə, Qarabağ Zəfərindən sonra 2615 ailə, yəni, 10 min 233 vətəndaş işğaldan azad edilmiş ərazilərə köçürülüb. 2026-cı ilin sonuna qədər 34 min 500 ailənin, o cümlədən 140 min vətəndaşın köçürülməsi nəzərdə tutulub.

B.Muradova qeyd edib ki, gənc ailələrin ortaq dəyərlər üzərində dialoq aparmaları üçün bu forum unikal platformadır.

"Ailə təməllərini möhkəmləndirmək üçün erkən evliliklər, boşanmalar və digər məsələlər ilə bağlı mexanizmlərimizi möhkəmləndirməliyik. Dəyərlərimizə yad olan məsələlərin cəmiyyətimizə inteqrasiyasının qarşısını almalıyıq", - deyə komitə sədri bildirib.

Daha sonra iclas çərçivəsində nazirlərin görüşü baş tutub.

Görüşdə Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Baş katibi Kubançıbek Ömüraliyev türk dövlətlərinin yaşıl iqtisadiyyat, turizm, təhlükəsizlik, ekoloji layihələr və bir çox digər sahədə birgə fəaliyyətlərini genişləndirməyin vacib olduğuna diqqət çəkib. Baş katib bu sahələrdə əməkdaşlığın dərinləşdirilməsinin bölgəminiz davamlı inkişafı və rifahı baxımından mühüm əhəmiyyət daşıdığını deyib.

O qeyd edib ki, bu əməkdaşlığın əsasında duran dəyərlərdən biri də ailə institutuna verilən önəmdir. Türk dünyasında ailə hər zaman müqəddəs hesab olunub. Nəsilər boyunca yaşlı insanlara hörmət, ailədaxili həmrəylik və qarşılıqlı məsuliyyət türk dövlətlərinə miras qalan ən ali dəyərlərdəndir. Müasir çağırışlar fonunda bu anlayışı qorumaq və gələcək nəsillərə ötürmək isə əsas vəzifələrdən biridir.

Türkiyə ailə və sosial xidmətlər naziri Mahinur Özdemir Göktaş qadınların sosial proseslərdə fəal iştirakının müasir dövrün əsas çağırışlarından biri olduğunu vurğulayıb. Onun sözlərinə görə, qadınların

dınlrın sahib olduqları bilik, bacarıq və liderlik keyfiyyətləri bu gün regional və qlobal miqyasda ümidverici həllərin ortaya çıxmasına səbəb olur. Beynəlxalq səviyyədə qadın liderlərin ön plana çıxdığını müşahidə edirik. Qadınlar, sadəcə, ailənin deyil, eyni zamanda, cəmiyyətin dayanıqlılığını təmin edən güc mənbəyidir. Tarix boyu qadınlar dövlət idarəçiliyində, ictimai həmrəylikdə və strateji qərarların verilməsində önəmli mövqelərdə təmsil olunublar.

Türkiyəli nazir, həmçinin qeyd edib ki, Türkiyə həmin yanaşmanı əsas tutaraq qadınların həyatın bütün sahələrində fəal iştirakını təmin etmək üçün ardıcıl tədbirlər görür. Qanunvericilik baxımından qadın və kişi hüquqları bərabərlik prinsipi əsasında tənzimlənib. Eyni zamanda, qız uşaqlarının təhsilə cəlb olunması və qadınların bilik səviyyəsinin artırılması istiqamətində ciddi işlər aparılır.

Qazaxıstanın Mədəniyyət və İnformasiya Nazirliyinin Gənclik və Ailə İşləri Komitəsinin sədri Kayrat Kambarov türk dövlətləri olaraq bizi birləşdirən dərin mənəvi köklərin, ortaq tarix və ailə dəyərlərinin bu gün də fəaliyyətimizin əsası təşkil etdiyinə diqqət çəkib. O qeyd edib ki, qadınlara hər sahədə dəstək vermək cəmiyyətin sağlam inkişafının ayrılmaz hissəsidir.

Qadınlar yalnız ailənin deyil, bütövlükdə cəmiyyətin 51 faizini təşkil edirlər. Onların sosial, iqtisadi və siyasi həyatda fəal iştirakı gələcəyimiz üçün son dərəcə vacibdir. "Əminəm ki, Türk Dövlətləri Təşkilatının bu istiqamətdə atdığı addımlar ortaq gələcəyimizə xidmət edəcək və xalqlarımız arasında həmrəyliyi daha da möhkəmləndirəcək", - deyə Kayrat Kambarov sonnda Türk dünyasının ortaq dəyərlərini yaşadan və bu tədbirə evsahibliyi edən Azərbaycana təşəkkürünü bildirib.

Qırğızıstanın əmək, sosial təminat və miqrasiya nazirinin müavini Kiyal Januzakova bildirib ki, qadınların inkişafı və sosial siyasətdə inklüziv yanaşmalar prioritet hədəflərimizdəndir. Onun sözlərinə görə, əlilliyi olan şəxslərin hüquqlarının qorunması istiqamətində də mühüm nailiyyətlər qazanılıb. Konvensiya və müvafiq hüquqi sənədlər çərçivəsində bu qrup üçün imkanların genişləndirilməsi, sosial müdafiə tədbirlərinin gücləndirilməsi və onların ictimai həyatda iştirakçılığının artırılması istiqamətində sistemli addımlar atılır. Nazir müavinini, həmçinin qadın sahibkarlığının inkişafı, məişət zorakılığına qarşı mübarizə, gəndərə həssas büdcə planlaşdırılması və qadınların peşəkar inkişafı sahələrində görü-

lən işlərə də diqqət çəkib. O, vətəndaş cəmiyyəti institutları ilə əməkdaşlığın vacibliyini qeyd edərək, Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində Türkdillli Qadın Platformasının yaradılmasını təklif edib. "Bu platforma qadınların səsi, həmrəyliyin gücü və regional əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi üçün strateji alətə çevrilə bilər", - deyə Kiyal Januzakova vurğulayıb.

Özbəkistanın əmək və yoxsulluğun azaldılması naziri Rano Turdiboeva qeyd edib ki, qadınlar tarixən ailə ocağının təməlini formalaşdıraraq, onu qoruyan və gələcəyə daşıyan əsas sütunlardan biri olub. Müasir dövrdə isə qadınların rolu yalnız ailə ilə məhdudlaşmır, onlar cəmiyyətin hər bir sahəsində, xüsusilə idarəetmədə və ictimai həyatda fəal şəkildə təmsil olunurlar. "Bu sahədə hüquqi baza mütləq şəkildə işlənib hazırlanmalı və praktik tətbiqi təmin edilməlidir. Özbəkistanda bu istiqamətdə artıq dövlət büdcəsindən vəsait ayrılıb, müvafiq komitələr yaradılıb. Bu strukturlar gender bərabərliyinin təmin olunması, qadınların hüquqlarının müdafiəsi və sosial rifahının artırılması üçün mühüm işlər həyata keçirir", - deyə nazir bildirib.

Türkmənistanın əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Halibibi Taçja-

nov ailə və sosial siyasət sahəsində görülən işlər, qadınların cəmiyyətdəki rolu və sosial müdafiə tədbirləri barədə ətraflı məlumat verib. "Bərabər hüquqlu cəmiyyət quruculuğu bizim üçün əsas prioritetlərdəndir. Türkmənistanda qadınlar tam hüquqlu fərdlər kimi cəmiyyətin bütün sahələrində, iqtisadiyyat, siyasət, ictimai həyat və humanitar sahələrdə fəal iştirak edirlər. Bu, dövlətimizin gender bərabərliyinə verdiyi önəmin və

Bahar MURADOVA: "Türk dünyasında ailə və sosial siyasət sahəsində birgə məqsədlər və dəyərlər bizi birləşdirir"

"Nazirlərin görüşü çərçivəsində mühüm sənədin imzalanması ilə üzvlərin sosial və ailə sahəsində ortaq niyyət və fəaliyyət istiqamətləri təsbit olunub. Bu sənədin hazırlanması prosesində hər bir ölkənin irəlilədiyi təkliflər nəzərdən keçirilib və yekunda ortaq məzmun və forma üzərində razılıq əldə olunub. Əldə olunan razılaşmalar gələcəkdə həyata keçiriləcək konkret fəaliyyət planlarının əsası təşkil edəcək. Bu planlar həm resurs təminatı, həm də müddət baxımından əlavə razılaşmalarla dəstəklənəcək".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova jurnalistlərə açıqlamasında bildirib. O, milli dəyərlər, ailə modeli və sosial siyasətin perspektivləri ilə bağlı mühüm fikirlər səsləndirib. Komitə sədri qeyd edib ki, əsas məqsəd üzvlərin

modelinə sadıqlığımızı göstərmək baxımından bu toplantının böyük əhəmiyyəti var", - deyə B.Muradova əlavə edib.

O, ailənin cəmiyyətdə oynadığı rolu xüsusi olaraq vurğulayaraq bildirib ki, xüsusilə gənc ailələrin formalaşması, valideynlik məsuliyyətinin dərək olunması və övladların vicdanlı, məsuliyyətli və fəal vətəndaş kimi yetişdirilməsi üçün ailə əsas sosial mühitdir. "Dövlət bu mühiti həm ictimai-siyasi, həm iqtisadi-sosial, həm də təhlükəsizlik baxımından təminat altına almalıdır", - deyə komitə sədri qeyd edib ki, türk dövlətlərinin əksəriyyətində oxşar hüquqi baza və sosial müdafiə mexanizmləri mövcud-

dur. Eyni zamanda uğurlu milli təcrübələrin paylaşılməsi və ortaq layihələrin həyata keçirilməsi ilə bağlı təkliflər də sənədə əksini tapıb. Hazırda bu, fikir səviyyəsində olsa da, bir çox ölkədə artıq real işlərə çevrilmiş və nəticə verən təcrübələr mövcuddur.

Komitə sədri vurğulayıb ki, bizi birləşdirən təkcə məqsəd və hədəflər deyil, eyni zamanda, ortaq mədəniyyətimiz, mədəni dəyərlərimiz və tariximizdir. Bu mədəni irsə sahib olmaq, onu qoruyub gələcək nəsillərə ötürmək həm milli, həm də regional məsuliyyətdir.

"Ailə və mədəni dəyərlərin mövcud vəziyyətini və dəyişiklikləri təhlil etmək üçün ciddi, etibarlı və sistemli məlumat bazasına ehtiyac var. Bu sahədə qərarların düzgün verilməsi üçün elmi əsaslara söykənən statistika və sosial tədqiqatlar həlledici əhəmiyyət daşıyır", - deyən B.Muradova fikrini yekunlaşdırıb.

BMU-da Milli Qurtuluş Gününə həsr olunmuş konfrans keçirilib

Bakı Mühəndislik Universitetində (BMU) Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsi ilə birgə "Konstitusiya və Suverenlik İli" çərçivəsində 15 iyun - Milli Qurtuluş Gününə həsr olunmuş respublika elmi konfransı təşkil edilib.

Bu barədə AZƏRTAC-ə universitetdən məlumat verilib.

Əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin və şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad

edilib, ardından Dövlət Himni səsləndirilib və "Milli qurtuluşdan zəfərə" adlı videoçarx nümayiş etdirilib.

BMU-nun rektoru Yaqub Piriye 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü'nün Azərbaycanın müasir dövlətçilik tarixinin ən parlaq səhifələrindən biri olduğunu diqqətə çatdırıb. O bildirib ki, 1993-cü ildə Azərbaycanda siyasi hakimiyyətin idarəetmədəki təcrübəsizliyi ölkəni xaosla sürtüklənmiş, vətəndaş müharibəsi təhlükəsi yaranmış, Ermənistanın ərazi iddiaları daha da genişlənməmişdi. Belə bir şəraitdə ölkənin güclü və təcrübəli liderə ehtiyacı vardı.

Rektor qeyd edib ki, xalqın təkidli tələbi ilə Naxçıvandan Bakıya dövlət olunan görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev qısa müddətdə Azərbaycanı ağır vəziyyətdən çıxarmaq üçün mühüm addımlar atdı. O, Ulu Öndərin hakimiyyətə qayıdışından sonra həyata keçirdiyi islahatlar, ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı və beynəlxalq nüfuzunun artması istiqamətindəki fəaliyyətdən danışdı.

Yaqub Piriye əlavə edib ki, Ümummilli Liderin müəyyən etdiyi mükəmməl dövlətçilik xətti, formalaşdırıldığı siyasi məktəb Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Prezidentin rəhbərliyi ilə güclənən Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edib, ölkənin ərazi bütövlüyünü tam bərpa edib və Heydər Əliyevin ən böyük hədəflərindən biri olan Qarabağın azadlığına nail olub.

Rektor çıxışının sonunda vurğulayıb ki, bu möhtəşəm zəfərlərin təməli möhür 15 iyun tarixindən qoyulub və Heydər Əliyev yolu Azərbaycanı gələcək uğurlarına aparacaq.

Daha sonra Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri Anar İsgəndərov "Qurtuluş Günü - Azərbaycan xalqının müqəddəratını həll

edən hadisə" mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. Məruzədə Ulu Öndərin xilaskarlıq missiyası, Azərbaycanın parçalanmaq təhlükəsindən xilas edilməsi üçün atdığı vacib addımlar geniş şəkildə şərh olunub.

Bildirilib ki, Heydər Əliyevin müdrikliyi və dəqiq qərarları sayəsində Azərbaycan müərkəb vəziyyətdən çıxaraq müstəqilliyini möhkəmləndirib, Ermənistanla atəşkəs sənədi imzalayıb, "Əsrin müqaviləsi" həyata keçirilib və ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının əsası qoyulub. O da qeyd edilib ki, İlham Əliyevin Ali Baş Komandan kimi rəhbərliyi ilə qazanılmış Zəfər, Heydər Əliyevin uzaqgörənliklə söylədiyi "itirilmiş torpaqlara qayıdış" fikrinin reallaşmasıdır.

Konfransda Yeni Azərbaycan Partiyasının Abşeron rayon təşkilatının sədri Abbas Əliyev, Milli Məclisin deputatları Səvinc Fətəliyeva, Pərvin Kərimzadə, Mehriban Vəliyeva və Şahin Seyidzadə də məruzə ilə çıxış ediblər.

Çıxışlarda 15 iyun tarixi Azərbaycanın taleyini dəyişən gün, Zəfər tariximizin başlanğıcı kimi xarakterizə olunub. Görkəmli siyasi xadim Heydər Əliyevin dövlət quruculuğu konsepsiyası, ölkənin hüquqi və demokratik inkişaf yolu seçməsi, sabitliyin bərqərar olması, insan hüquqları və azadlıqlarının təmin edilməsi və sosial-önmümlü iqtisadiyyatın formalaşması məsələlərinə toxunulub.

Vurğulanıb ki, Ulu Öndərin müəyyən etdiyi prinsiplərin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində Azərbaycan böyük uğurlar qazanıb. Çıxışlarda, həmçinin bildirilib ki, müstəqil və güclü Azərbaycan savadlı, vətənpərvər gənclərə əmanət olunub və bu nosil bu əmanəti qorumaqda məsuliyyət daşıyır. Gənclərə bu istiqamətdə dəyərli tövsiyələr verilib.

Ziya ÖZTÜRKLER: "Bizə ən böyük dəstəyi Türkiyə və Azərbaycan göstərir"

"Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti (ŞKTC) və bütün Türk dünyası bölünməz birliyin ayrılmaz hissələridir. Bu baxımdan bizə ən böyük dəstəyi Türkiyə və Azərbaycan göstərir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri jurnalistlərə açıqlamasında Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti Məclisinin sədri Ziya Öztürkler bildirib.

Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın TÜRKPAY-sa sədrliyi dövründə ölkə

kə yüksək fəallıq nümayiş etdirib, Şimali Kipr türklərinə dəstək olub.

"Bu birlik, bu qardaşlıq davam edir və daha da möhkəmlənir. Əlaqələrimizin gücləndirilməsi olduqca vacibdir. Çünki biz ortaq tarixə, dinə və mədəni dəyərlərə sahib, Orta Asiyadan Avropayaadək uzanan bir coğrafiyada yaşayan, eyni əcdadın nəvələririk", - deyə o vurğulayıb.

Ziya Öztürkler Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə,

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova və bütün beynəlxalq platformalarda göstərdikləri davamlı dəstəyə görə xüsusi təşəkkürünü ifadə edib.

"Çünki bütün səviyyələrdə Şimali Kipr türklərinə daim zəruri dəstək göstərilir. Siz bizim qardaşınızınız və bu nüxusilə vurğulamaq istəyirəm. Sizinlə burada bir yerdə olmaqdan böyük məmnunluq duyuruq", - deyə o əlavə edib. Parlament sədri onu da qeyd edib ki, nə Azərbaycan, nə də Şimali Kipr

Türk Cümhuriyyətində yaşayan və təhsil alan çoxsaylı azərbaycanlılar özlərini yad hesab etmirlər. Eyni sözləri Azərbaycanda yaşayan Şimali Kipr türkləri barədə də demək mümkündür.

"İstər Şimali Kipr türkləri ilə, istərsə də ölkəmizdə yaşayan və ya təhsil alan azərbaycanlı qardaşlarımızla apardığım söhbətlərdə hər kəsin özünü evində kimi hiss etdiyini görürəm", - deyə Ziya Öztürkler sözlərini tamamlayıb.

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev hansı addımı atır, hansı işi görürsə, sonradan o, nümunəyə, örnəyə çevrilir.

44 günlük Zəfər müharibəsini yada salaq.

Azərbaycan ən yeni texnologiyalara əsaslanan ən yeni silahlarla vuruşdu!

Ən yeni strategiya və taktika tətbiq etdi!

Bir nəfər də olsun mülki vətəndaşa xətər toxundurmadı, dinc şəhər və kəndlərə bomba atmadı, mülki obyektləri raketlərlə, PUA-larla, dronlarla vurmadı.

Qisasını hərbi əməliyyatlar zamanı aldı, qələbəsini hər b meydanında mərdliklə qazandı!

Şuşa kimi qala şəhəri demək olar ki, ya-lın öllə, əsgər xəncərləri və lopatkalari vasitəsilə əlbəyaxa döyüşlərdə geri qayıtdı.

Azərbaycanın müharibədə etdikləri bir sıra ölkələrin hərbi məktəblərində örnək, qabaqcıl təcrübə və nümunə kimi öyrənilir, tədris edilir.

Bu gün dünyanın müharibə gedən bölgələrində Azərbaycanın tətbiq etdiyi taktikadan, PUA-lardan, dronlardan geniş istifadə olunur.

Bircə fərq ondadır ki, Azərbaycanla müqayisədə mülki əhali daha çox ziyan çəkir, yaşayış məntəqələri kütləvi şəkildə dağıdılır, dinc əhali həlak olur, çoxsaylı xəsarət alır, yaralanır.

Bəli, Azərbaycan dostluğu da, düşmənçiliyi də mərdcəsinə, kişi kimi aparır!

İlham Əliyevin bu xarakteri və özünəxas mənəvi keyfiyyətləri get-gedə Azərbaycanın dostlarının sayını artırır, dostlarını isə qardaşlara çevirir!

Çünki Azərbaycan səminidir, düzdür, təmizdir!

Təkcə özünü düşünmür, münasibət qurduğu dövlətlərin də maraqlarını qoruyur və təmin edir.

İlham Əliyev dediyini edir, verdiyi sözü yerinə yetirir, ona kömək üçün müraciət edənlərin əlini heç zaman havada asılı vəziyyətdə qoymur, dostcasına sızır, imkan tapıb xahişini yerinə yetirir.

Artıq dünyada çətin gündə Azərbaycanı sinayaraq onunla ürəkdən dostluq edənlərin sayı ilbəil artır, çoxalır.

Qardaşlıq inam, etibar və sınaq nəticəsində yaranır.

Sınaq isə ən ağır, çətin və çıxılmaz məqamlarda baş tutur.

Yoxladın, sınađın və imtahan dan keçirdinsə, inam və etibarın yaranır.

Dostluq belə təməl üzərində qurulur!

Qardaşlıq isə dostluğun ən yüksək, ali səviyyəsini təşkil edir.

"Rəcəb Tayyib Ərdoğan burada yoxdursa, mən burdayam..."

İlham Əliyevin bu mövqeyi və sözü az qala dostluğun etalonuna çevrilib.

Türkiyə Prezidentinin iştirak etmədiyi bir tədbirdə kimsə onun barəsində mənfəfi fikir söyləyə bilmədi!

Çünki həmin məclisdə sayın Ərdoğanın dostu və qardaşı İlham Əliyev iştirak edirdi və dərhal cavabın cavabını verirdi.

Bu gün biz bu dostluğu, qardaşlığı, doğmalığı Türkiyə, Pakistan və Azərbaycanın təmsilində bütün parlaqlığı ilə yenidən görürük.

Laçın dağlarında, Şuşada baş tutan yeni görüşlər, muzakirələr, müqavilələr bir daha deyilənlərin təsdiqinə çevrildi.

Azərbaycan-Türkiyə dostluğu və qardaşlığı İlham Əliyevlə Rəcəb Tayyib Ərdoğanın şəxsi münasibətləri sayəsində özünü ən yüksək nöqtəsinə çatıb.

Hətta Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması ilə strateji mütəfiqliyə də çevrilib.

Birinci Qarabağ müharibəsi dövründə Türkiyə Azərbaycanın ehtiyac duyduğu iki mülki vertalyotu ona köməyə göndərə bilmədi...

Nə qədər dostluq, doğmalığı münasibətləri olsa belə.

Çünki Türkiyə NATO dövləti idi, onun icazəsi və razılığı olmadan belə bir addım ata bilməzdi.

İkinci Qarabağ müharibəsi başlayan andan isə Türkiyə bütün növ dəstəyi ilə Azərbaycanın yanında oldu!

Bunu təkcə Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan deyil, Türkiyənin bütün rəsmiləri də dənə-dənə, açıq şəkildə bəyan edirlər!

Hətta Türkiyənin F-16-ları Gəncə hava limanında yerləşmişdi!

Elə təkcə bu faktın özü düşmənin canına vicvəce salmışdı!

Artıq Türkiyə regional dövlətdən global dövlətə çevrilmişdir.

Dünya siyasətində öz yeri, mövqeyi və xüsusi şəxsi var.

Əvvəla, dünyanın bütün dövlətləri onun hərbi qüdrətini açıq şəkildə etiraf edirlər.

İkincisi, Türkiyə öz maraqları naminə siyasət yürüdərkən kimsədən daha nə icazə alır, nə də razılıq.

Dostluq və qardaşlıq NÜMUNƏSİ

Avropa İttifaqı məlum səbəb üzündən onu öz sırasına qəbul etmək istəmir...

NATO bəzi silahlardan Türkiyəyə vermir...

Türkiyənin artan gücü və nüfuzu bəzi-lərini qane etmir, hətta qıcıqlandırır.

Olsun!

Sonra?

Türkiyə Avropa İttifaqı olmadan da inkişaf edir və öz problemlərini özü yoluna qoyur!

Türkiyə müxtəlif bəhanələrlə ona vermək istəmədikləri silahların və müəyyən komponentlərin daha üstünlərini özü istəhsal edir və ordusuna korluq çəkdirmir!

Üzdə Türkiyəyə dost və mütəfiq deyən-lər uzun müddət PKK terroru vasitəsilə ona xeyli ziyan vurdular, günahsız insanların qurban gətməsinin səbəkkarı oldular.

Nəhayət, qardaş Türkiyə öz gücü və imkanları sayəsində bu terrorçu qruplaşmanın sülh yolu ilə buraxılmasına nail oldu!

Türkiyə Suriyada, habelə Rusiya-Ukrayna müharibəsində sülh və əmin-amanlığın yaranmasına öz töhfələrini verir.

Azərbaycan da Türkiyəyə eyni məhəbbət və münasibətlə yanaşır.

Qəhrəmanmaraşda dağıdıcı zəlzələ baş verəndə bu faciələrə ən çox ağrıyan Azərbaycan oldu.

Xalqımız öz qardaşını tək qoymadı, o-ləndən gələn bütün köməklilikləri etdi.

Artıq Qəhrəmanmaraşda Azərbaycanın hesabına salınan yeni yaşayış məhəlləsi öz sakinlərini qəbul etməyə hazırlaşır.

Türkiyəyə məxsus çoxsaylı şirkət isə Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun dirçəldilməsində, yenidən qurulmasında xüsusi fəallıq göstərir.

Azərbaycanın sədiq dostlarından biri də Pakistandır.

Pakistan əhali sayı çox olan dövlətlərdən sayılır.

Yüksək texnologiyalara malikdir.

Pakistan həm də nüvə silahına sahib ilk müsəlman dövlətidir!

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ilk günlərindən Pakistan Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə edib.

Kimsə Azərbaycanı hədələmək istəyəndə Pakistan dərhal onun cavabını verib, Azərbaycanın yanında olduğunu açıq şəkildə söyləyib.

Azərbaycan da daim Kəşmir məsələsində Pakistanla bir olduğunu dənə-dənə bildirib.

Pakistanla Hindistan arasında son qarşıdurmada Azərbaycan öz mövqeyini dərhal açıq şəkildə bəyan etdi, Pakistanın yanında olduğunu nümayiş etdirdi.

Doğrudur, Pakistan hərbi gücünü çox qısa bir müddətdə göstərərək Hindistanı ağ bayraq qaldırmağa məcbur etdi.

Lakin bunadək Azərbaycan dost mövqeyini açıq formada ortaya qoymuşdu.

Türkiyə iqtisadiyyatına 20 milyard dollardan çox sərməyə yatan Azərbaycan Pakistan iqtisadiyyatına da 2 milyard ABŞ dolları qoymağa hazırlaşır.

Laçında keçirilən ikinci Zirvə görüşündə bütün bu məsələlər barədə açıq söhbət getdi.

Bir-birlərinin uğur və nailiyyətlərinə sevinən, çətin günlərdə arxa duran dövlətlər dost və qardaş münasibətlərinə daim sədiq olduqlarını həm də əməli şəkildə göstərirlər.

Zirvə görüşündə hər üç liderin söylədiklərindən qısa nümunələri diqqətə çəkirik:

Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV:

"Biz, həmçinin rəqəmsal innovasiyalar, süni intellekt və kosmik texnologiyalar kimi yeni əməkdaşlıq sahələrini araşdırmalıyıq. Birgə mədəni tədbirlər, akademik tərəfdaşlıqlar və turizm əlaqələrinin fəallaşması xalqlarımız arasındakı bağları daha da gücləndirəcəkdir.

Eyni zamanda beynəlxalq platformalarda və təşkilatlarda həmrəyliyimiz gücümüzə güc qatır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı, Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirə (AQEM), habelə D-8 kimi beynəlxalq platformalarda birgə səylərimizi daha da möhkəmləndirmək əzmindəyik".

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib ƏRDOĞAN:

"Türkiyə, Azərbaycan və Pakistan olaraq, mütəmadi üçtərəfli Zirvə görüşləri və nazirlər səviyyəsində toplantılar təşkil etməklə əməkdaşlığımızı institusional səviyyəyə çatdıracağıq. Müdafiə sahəsində əməkdaşlığımızı dərinləşdirib terrorla mübarizə və transsərhəd təhdidlərə qarşı ortaqlıq təşviqatimizi davam etdirəcəyik. Ticarətin asanlaşdırılması, investisiyaların təşviqi və rəqəmsal transformasiya sahələrində müştərik addımlar atmağı hədəfləyirik".

Pakistanın Baş naziri Məhəmməd Şəhbaz ŞƏRİF:

"Bugünkü dünyamızda ciddi çağırışlar, silahlı münaqişələr, iqlim dəyişikliyi, xəstəliklər və iqtisadi böhranlar mövcuddur. Bu səbəbdən ölkələrimiz bir araya gələrək münaqişəni rədd edir və mərhəməti seçir. Biz əminik ki, səbir və müdriklik nəticə etibarilə qalib gələcəkdir və firavanlığı təmin edəcəkdir. Bugünkü təlatümlü

dünyada siyasi və təhlükəsizlik arxitekturaları, bağlantı layihələri və aparıcı texnologiyalar yeni reallığı şərtləndirir. Belə bir şəraitdə Pakistanın bəxti gətirib ki, Türkiyə və Azərbaycan kimi səmimi qardaşları var. Siz əzəmətli qaya kimi bizimlə bərabər dayandınız və biz tərəddüdsüz olaraq sizə etibar edirik. Biz silahdaş qardaşlar kimi sülhü, ədaləti və mənəvi dəyərləri hər zaman üstün tutacağıq".

Dostluq, qardaşlıq təkcə sözdə olmur!

Bu münasibətlər həm də əməldə, konkret işlərdə özünü göstərir.

Üç qardaş dövlət isə dəfələrlə belə sınaqlardan almaıq və üzüağ çıxmışdır.

Deyərlər hər bir müqayisə nöqsanlı olur.

Lakin müqayisəsiz keçinmək də mümkün deyil.

Ermənistanın da kifayət qədər "dostları" var.

Lakin həmin "dostlar" bu alət millətdən kimlərə qarşı istifadə niyyəti güdürlər.

Bir satelitin olaraq Ermənistanın kimlərlə bölüşəsi nəyisə də yoxdur.

Dünyaca bir tərəfli deyil "sülh kəşməsi" layihəsi də relyef baxımından utopiya-dır, Azərbaycanın razılığı olmadan reallaşması mümkün deyil, həm də onun çəkilmə xərcini kimsəninə boynuna qoymaq istəyir.

Azərbaycan həmişə dostlarına öz imkanlarını, real layihələrini təklif edib.

Bu gün Orta dəhliz bütün komponentləri ilə işləyir, ona qoşulanlara fayda verə bilər.

Avropa dövlətləri sanksiyalar səbəbindən Rusiya qazından imtina edərkən

Azərbaycana üz çevirəndə ölkəmiz onları darda qoymadı.

Bu gün Azərbaycan 8-i Aİ üzvlü olmaqla 12 dövlətə qaz ixrac edir və ixracın həcmi ilbəil artırır.

Təzliklə Azərbaycan "yaşıl enerji"sini də dünya bazarına çıxaracaqdır.

Həm də dostları ilə əməkdaşlıq şəkildə!

Azərbaycan heç zaman dostluqda təmənnə, fərqli maraq güdmür!

Kimin imkanı, gücü nəyə çatırsa, onunla razılaşır, mümkün dəstəyini göstərir.

Odur ki, dostluğu möhkəm, səmimi və faydalı, əməkdaşlığı isə qarşılıqlı maraqların təminatına söykənir.

Azərbaycanın dostluğunda şəxsi münasibətlər və elementlər daim özünü büruzə verir.

Laçın görüşlərində bir daha bunun şahidinə çevrildik.

Hər üç ölkənin lideri bir-birinə qardaş deyə müraciət edərkən bağrılarına basır, isti və səmimi münasibətlərini, şəxsi simpatiyalarını gizlətmirdilər.

Həm də dar gündə birlikdə olacaqlarını açıq şəkildə bildirirdilər.

Bu, kimlərsə xəbərdarlıq deyil, mövcud olanın və gözlənilənlərin bəyanıdır.

Əgər dünyanın bütün dövlət rəhbərləri bir-biri ilə Azərbaycanın dostları kimi mehriban olub qarşılıqlı maraqlara söykənən əməkdaşlıq qura bilsələr, nə müharibə olar, nə də nahaq qanlar tökülər.

Həmişə bir-birinin imkanlarından bəhrələnmək rahat, firavan və təhlükəsiz yaşayır.

Bəxtiyar SADIQOV

15 İyun Milli Qurtuluş Günüdür

Heydər Əliyev siyasi irsi

Formal dövlət məzmunundan milli funksional institutlaşma mərhələsinə keçid

Başqa maraqlı bir dövr Azərbaycanda və təndəş müharibəsinin qarşısının alınması ilə bağlıdır. Bu, olduqca müəkkəb və təzadlı bir dövr idi. Azərbaycan dövləti parçalanmaq təhlükəsi ilə baş-başa qalmışdı. Həmin dövrə diqqətlə nəzər salsaq görürük ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev dahi bir dövlət xadimi kimi Azərbaycan dövlətinin və dövlətçiliyinin mənzərəsini çox aydın şəkildə görür və onun struktur formulasını müəyyənləşdirərək nəyin necə olmasını dəqiq cizgilərlə qura bilir. Məhz bunun nəticəsi idi ki, müstəqil Azərbaycan dövləti quruldu. Məhz Ulu Öndərin həmin dövrdə həyata keçirdiyi siyasət nəticəsində bu gün Azərbaycan müstəqil dövlət kimi, yeni formal müstəqil deyil, həqiqi müstəqil dövlət kimi tanınır.

Qurucu strateq, mahir təbliğatçı, siyasi məntiq ustası

Ulu Öndərin başqa böyük keyfiyyətlərindən biri də onun böyük müəllim, dahi təbliğatçı və mükəmməl nətiq olmasında idi. Heydər Əliyev "ideya, ideologiya və təbliğat" universal üçlük formulundan çox məhəratla istifadə edirdi. O, ideyanı verir, onu ideologiyaya çevirir və həmin ideologiyanın kütlə tərəfindən mənimsənilməsinə təmin edirdi. Elə Azərbaycanı birləşdirəcək universal formula olan azərbaycançılıq ideologiyasının da müəllifi, təbliğatçısı və icraediciəsi məhz Ulu Öndər olub. Əslində, bir xalqın vahid ideologiya ətrafında təşkilatlanması üçün illər lazım olur. Yeni hər hansı bir ideologiyanın mənimsənilməsi, öyrənilməsi və xalqın həmin ideologiyanın daşıyıcısına çevrilmə prosesi uzun illər, bəlkə də qərinələr, yüzilliklər aparır. Amma Ulu Öndər özünəxas xüsusi çevik üsul və metodlarla bu prosesi elə etdi ki, qısa müddətdə azərbaycançılıq ideologiyası Azərbaycanın başlıca milli-siyasi ideologiyasına çevrildi. Bir qədər sonra isə bu öz müsbət bəhrəsini verdi. Azərbaycanda bu ideologiyanın bərqərar olması və mənimsənilməsi ilə ölkəmizdə etnik separatçılığa son qoyuldu.

Milli təkamüldə dövlətçilik irsi və siyasi varislək

Ulu Öndər elə böyük dövlət və siyasi xadimlərdən idi ki, dövlətçiliyin siyasi-ideoloji əsaslarını yaratmaqla bərabər, eyni zamanda onun varislərini də təmin etdi. Hər hansı bir dövlətin var olması üçün mütləq ideoloji-siyasi varislək lazımdır. Əgər bu olmasa, dövlətin də ömrü bitir. Məhz bunu bilən Ulu Öndər dövlətçiliyimizin siyasi-ideoloji varislərini də təmin etdi.

Heydər Əliyev üçün biz çoxlu titullar deyə bilərik. Ümummilli Lider, Ulu Öndər, Azərbaycan Respublikasının siyasi rəhbəri, Sovet İttifaqı Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Siyasi Bürosunun üzvü, müstəqil Azərbaycan Respublikasının Prezidenti və sairə. Amma Heydər Əliyev şəxsiyyəti bütün bunların hamısının fəvqündə duran bir nümunədir. Yeni bu bir həqiqətdir ki, bütün bu vəzifələrdən və titullardan Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının milli və dövlətçilik maraqlarının təmin olunması üçün istifadə etdi. O, bir millət müəhədi idi, xalq müəhədi idi, Azərbaycan xalqının böyük müəhədi idi. Ulu Öndər Azərbaycan xalqını beynəlxalq münasibətlərdə böyük arenaya çıxarmağı, Azərbaycanı həqiqətən dünyaaya çatdırmağı qarşısına məqsəd qoymuşdu. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin əbədi olmasını qarşısına məqsəd qoymuş böyük bir müəhədi idi. Prezidentlikdən tutmuş digər titullar və vəzifələr isə onun üçün məhz bu məqsədləri həyata keçirmək naminə bir mexanizm və vasitə idi. Ona görə də Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan xalqı tərəfindən daim hörmətlə anılacaq. Xalqımız var olduqca, o da yaşayacaqdır.

Müstəqil Azərbaycan dövləti quruculuğunun təməl prinsipləri və fundamental əsasları artıq 2003-cü ildə Heydər Əliyev tərəfindən başa çatdırılmışdı. Bu təməl prinsiplər əsasında yeni tarixi mərhələyə qədəm qoyan Azərbaycan milli məqsədləri müəyyənləşdirməli, yeni vəzifələri həll etməli idi. İlk ümummilli vəzifə isə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi idi. Ancaq bunun üçün ilk növbədə Azərbaycan xarici müdaxilələrə son qoy-

malı, rəngli inqilablara qalib gəlməli, beynəlxalq münasibətlər sisteminə rolunu artırmalı, güclü ordu qurmağı və güclü müttəfiqlər qazınmağı bacarmalı idi. Əks təqdirdə ərazi bütövlüyünə hər hansı bir hərbi-siyasi cəhd yenedən milli dövlətimizi iflas həddinə qaytara bilərdi. 2003-cü ildə prezident seçilən İlham Əliyev bütün bunların öhdəsindən layiqincə gəlməyi bacardı. Ancaq eyni zamanda şəkiz və təminatlı uğur qazanmaq üçün də düz 20 il xərcləməli oldu. Nəticədə Azərbaycan elə bir qələbə əldə etdi ki, bunu yalnız möcüzə adlandırmaq olar. Çünki sadəcə ərazi bütövlüyümüz deyil, həm də hər qarış ərazimizdə suveren hüquqlarımız bərpa edildi. Bu möcüzəni indi biz yeni siyasi realıq adlandırırıq. Yeni siyasi realıq isə yeni milli məqsədlər və yeni vəzifələr yaradır. Beləliklə, ən yeni tariximizin yeni təhlükəsizlik konsepsiyası haqqında Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin konseptual fikirləri dövlətimizin gələcək inkişaf perspektivlərini təyin edir.

Ən yeni tarixi mərhələdə milli təhlükəsizliyimizin strateji prioritetləri

2024-cü ildə yenedən prezident seçilən İlham Əliyev Milli Məclisdə andimə mərasimində çıxış etdi. Bu tarixi çıxış məzmun baxımından konseptual, daxili struktur baxımından ardıcıl və çoxşaxəli, ümumi kontekstdə isə həm də hesabat xarakterli idi. Çıxışın konseptuallığı onunla səciyyəvi idi ki, mətdə milli inkişafımızın və təhlükəsizliyimizin bütün istiqamətləri üzrə strateji prioritetlər öz əksini tapmışdı. Daxili strukturdakı çoxşaxəlilik iqtisadiyyatdan tutmuş sosial rifahə, yeni innovativ texnologiyaların təbii məsələlərindən tutmuş gənc nəslin milli-mənəvi dəyərlər əsasında tərbiyə edilməsinə qədər bütün sahələr üzrə məqsədləri və vəzifələri müəyyənləşdirirdi. Hesabatlılıq isə Prezident İlham Əliyevin 2003-cü ildən 2023-cü ilə qədər olan zaman ərzində milli inkişafımızın keçdiyi yola nəzər salaraq dövrü dinamika əsasında ümumiləşdirmələr aparmasında idi.

Zəfərimizi təyin edən qızıl dövr

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasına rəhbərlik etdiyi 20 illik dövrü hər şeydən öncə nailiyyətlər dövrü kimi xarakterizə edərək bildirdi: "İyirmi ildən çoxdur ki, Azərbaycan xalqı mənə öz dəstəyini göstərir. 2003-cü ildə ilk dəfə prezident vəzifəsinə seçildə öz xalqımı əmin etmişdim ki, qarşıda duran bütün vəzifələri icra etməyə, xalqın yüksək etimadını doğrultmağa çalışacağam. Bu illər uğurlarla dolu, qələbələrle dolu illər olmuşdur". Prezident İlham Əliyevin səsləndirdiyi bu fikirlər məhz əldə etdiyimiz uğurların qələbəmizi təyin etməsi kimi başa düşülməlidir. Ancaq bu uğurların qazanılmasının əsl müəllifi kimi də Prezident yəni Azərbaycan xalqını və onun iradəsi ilə xalq-iqtidar birliyinin mövcud olmasını göstərir. Doğrudan da, qısa sosial qarşıdurma aparsaq, yəni son 20 ildə əldə etdiyimiz uğurlu inkişaf yolumuzu geriye doğru səhifələsək, görəcəyik ki, 2003-cü ildən bu günədək alınan hər bir qərar, atılan hər bir addım əvvəlcədən düşünülmüş, planlaşdırılmış olmaqla konkret məqsədə çatmağa hesablanmış. Prezident İlham Əliyevin 20 il ərzində aldığı qərarların heç biri situasiivə uyğun, tam əksinə, strateji qərarlar olub. Əgər qərarların hər hansı biri sadəcə 20 illik tarixi dövrün müəyyən bir mərhələsinə geridə buraxmaq xatirinə o anki vəziyyətə uyğun olaraq alınmış olsaydı, biz bunun fəsadını mütləq 44 günlük Vətən müharibəsində hiss etməli olacağdıq. Çünki İkinci Qarabağ müharibəsi sadəcə orduların savaşıdığı müharibə deyildi. Bu müharibə həm də 20 ildə qurulan iqtisadiyyatımızı formalaşdırılan yeni mədəni keyfiyyətlərimizi, dövlətçilik institutlarımızı, idarəetmə təcrübəmizi, milli gücümüzü səciyyələndirən milli diplomatiyamızın, Azərbaycanın müstəqil aktor kimi beynəlxalq nüfuzunun imtahan anı idi. Əldə etməyi bacardığımız tarixi zəfər isə görülən işlərin elə tarixin özü tərəfindən obyektiv qiymətləndirilməsi idi. Azərbaycan xalqı tarix qarşısında verdiyi bu imtahandan əla qiymət almağı bacarmışdı. Hər şeydən öncə ona görə ki, möhtəşəm, qətiyyətli, uzaqgörən, milli xarakterimizin və mentalitetimizin bütün müsbət keyfiyyətlərini özündə cəmləşdirən lider yetişdirilərək onun arxasında durmuşdu!

Müasir dünya siyasətində güc balansı və milli güc

Beynəlxalq münasibətlər sisteminə son illərdə baş verən kardinal dəyişikliklərə diqqət etsək, biz yeni tarixi dövrün 2001-ci il sentyabrın 11-də ABŞ-də baş verən, əkiz qüllələrə qarşı edilən, bu vaxta qədər bəşər tarixində görünməmiş terror hadisəsi ilə başladığını iddia edə bilərik. Bu, milli maraqlara və imperialist ambisiyalara çatmaq üçün bütün güc vasitələrinin tətbiq ediləcəyinin başladığı tarix kimi də səciyyələndirilə bilər. Yeni dünya siyasəti elə bir yeni mərhələyə qədəm qoyurdu ki, bu mərhələ yalnız gücün hegemoniyası altında qaydasız döyüş mərhələsi olacaqdı. Beynəlxalq siyasətdə bu yeni paradigmanın tətbiqi isə öz maraqlarını beynəlxalq hüquq çərçivəsində təmin etməyi mümkün görən kiçik dövlətlərin vəziyyətini bir qədər daha da çətinləşdirirdi. Həmin dövrdə Azərbaycanın vəziyyəti isə daha da ağır idi. Çünki ərazisinin 20 faizi Ermənistan tərəfindən işğal edilmişdi. Beynəlxalq və regional güc balansı isə ermənilərin lehinə idi. Belə olan halda beynəlxalq hüququn təhlükəsizlik çətri olmasına olan inam hər gün bir az daha azalırdı. Ona görə də Azərbaycan yeni tarixi mərhələdə öz imkanlarını yenedən qiymətləndirərək tamamilə gücə və əməkdaşlığa əsaslanan yeni siyasi strategiyaya müəyyənləşdirməli idi.

2003-cü və 2007-ci illərdə Azərbaycan hücum diplomatiyası və milli maraqlara söykənən balanslaşdırılmış xarici siyasət strategiyasını müəyyənləşdirməklə beynəlxalq münasibətlərdə milli gücə arxalanmağın yeni nümunəsini yaratdı. Nəticədə öz məqsədinə nail olaraq ərazi bütövlüyü və suveren hüquqlarını tam bərpa etməyi bacardı. Beləliklə, tamamilə yeni bir tarixi mərhələyə qədəm qoydu. Azərbaycan Prezidenti həmin dövrü xarakterizə edərək bildirdi: "İllər keçdikcə bizim ümidlərimiz də tükənirdi, işğalçı dövlət daha da ağzınlaşırdı, hesab edirdi ki, bizim torpaqlarımızı əbədi işğal altında saxlaya bilər. O inamı onlara verənərlər Ermənistan rəhbərliyi ilə bərabər bütün məsuliyyəti daşıyırlar və bölüşürlər. Mən dəfələrlə müxtəlif tədbirlərdə, eyni zamanda Ermənistan rəhbərliyi ilə, onlara dəstək verən böyük dövlətlərin rəhbərləri ilə söhbətlər əsnasında deyirdim ki, Azərbaycan heç vaxt bu vəziyyətlə barışmayaacaq. Deyirdim ki, nə qədər gec deyil, Ermənistanı inandırın və özünüz də lazımi addımlar atın ki, bu işğala son qoyulsun. Ancaq əfsuslar olsun ki, bütün çağırışlarım, bütün xəbərdarlıqlarım havada qaldı. Sanki kimsə hesab edirdi ki, Azərbaycan xalqı da işğalla barışmalı olacaq. Biz isə döyüş meydanında göstərdik ki, nəyə qadirik. Biz döyüş meydanında cəmi 44 gün ərzində Ermənistan ordusunu tamamilə darmadağın etdik. Elə günə saldıq ki, özlərinin ətrafına görə, 12 mindən çox fərariləri oldu. Azərbaycan Ordusundan bir nəfər də döyüş meydanını tərk edib qaçmadı. Bu bir daha Azərbaycan xalqının öyləməz ruhunu göstərir". Bu fikirlər, əslində, Azərbaycanın öz gücünə arxalanmasının və özünə inanmasının göstəricisi kimi qiymətləndirilə bilər. Ancaq şübhəsiz ki, gücə inanmaq üçün ilk növbədə o gücü əldə etməyi bacarmaq lazımdır. Hazırkı mərhələdə isə güc olduqca müəkkəb komponentlərdən ibarətdir. Yeni milli gücün kəmiyyət və keyfiyyət komponentləri komplimentardır. Biri digərinə təyin edir və tamamlayır. Azərbaycan məhz Prezident İlham Əliyevin 20 illik hakimiyyəti dövründə öz milli gücünün bütün parametrləri üzrə ən yüksək pilləsinə yüksəlməyi bacarmışdı. Ona görə də 2023-cü ilin sentyabr ayında həyata keçirilən lokal antiterror əməliyyatlarından sonra yarada bildiyimiz ən yeni reallığı Prezident İlham Əliyev tamamilə yeni tarixi mərhələ adlandırdı.

Milli təhlükəsizliyimizin yeni strateji vektoru

Azərbaycan Prezidenti yeni dövr üçün milli təhlükəsizliyimizin əsas vektorunu mühüm paradigmalardan üzərindən təyin etdi. Bunlar güclü iqtisadiyyat, güclü ordu, güclü xarici siyasət,

milli-mənəvi dəyərlər, ümummilli həmrəylik, yeni innovativ inkişaf və yeni milli rifah, yeni sənaye texnologiyalarına sahib olmaq və s. kimi mühüm istiqamətlər idi. Xarici siyasət məsələsinə toxunan Prezident deyib: "Güclü iqtisadiyyat, güclü ordu, daxili sabitlik, xalq-iqtidar birliyi xarici siyasətimizin əsas amilləridir. Çünki xarici siyasət daxili siyasətin davamıdır. Ona görə bundan sonra da xarici siyasətimiz çox aydın olacaq, açıq olacaq və bu gün dünya ictimaiyyəti bizim siyasətimizi boyənir və dəstəkləyir. Əgər belə olmasaydı, 155 ölkə bizi BMT Təhlükəsizlik Şurasına üzv seçməzdi. Əgər belə olmasaydı, 120 ölkə bizi Qoşulmama Hərəkatına sədr seçməzdi. Əgər belə olmasaydı, dünya birliyi COP29 Konfransının Azərbaycanda keçirilməsi ilə bağlı qərar qəbul etməzdi".

Prezident İlham Əliyevin milli təhlükəsizliyimiz və onu təmin etməklə bağlı qarşıda duran vəzifələrimiz haqqında fikirlərini daha aydın şəkildə dərk etmək üçün 44 günlük Vətən müharibəsi və ondan sonra ötən dövr ərzində verdiyi müsahibələrin və etdiyi çıxışların məzmununa ardıcıl olaraq diqqət yetirmək lazımdır. Çünki təhlükəsizlik ümummilli məsələdir, yalnız güclü və funksional dövlət institutları vasitəsilə həyata keçirilməsi mümkündür. Mümkündür ki, bir xalqın çoxmiqonlu mənsuqları müxtəlif ölkələrin vətəndaşları olsun. Bu, hazırkı beynəlxalq və dövlətlərəsi münasibətlərin bir gerçəkliyi ola bilər. Vətəndaşlıq hüququ baxımından da milli-etnik mənsubiyyət təyinedici deyil. Çünki üst sosial və hüquqi kimlik vətəndaşlıq kimliyi və hüququdur. Ancaq bütün bunlar bir xalqın milli-mənəvi birliyinə və ortaq sosial identiklik keyfiyyətinin qorunub saxlanılmasına da mənfi təsir göstərməməlidir. Ona görə də Prezident İlham Əliyev 10 yanvar 2024-cü il tarixdə yerli mətbuata verdiyi müsahibəsində bildirdi: "Bizim əsas milli ideyamız ərazilərimizi azad etmək idi. Yeni bütün xalq bu ideya ətrafında, bu əməl ətrafında birləşmişdi, biz bunu artıq əldə etmişik. Ona görə gələcək mərhələdə bağlı, əlbəttə ki, mənim fikirlərim var və bir çox hallarda onlar həlledici olacaq təbii ki. Ancaq mən istərdim ki, cəmiyyətdə də bu məsələ ilə bağlı diskussiyalar getsin, siyasətçilər, politoloqlar, elm adamları, ziyalılar, yeni bizim gələcək inkişafımıza bağlı əsas milli ideya və ideyalarımız nə olmalıdır. Bu, bir ictimai müzakirə mövzusu olmalıdır".

Əslində, Prezident İlham Əliyev bu fikirləri ilə milli dövlətçilik tariximizin bir mərhələsinin qapandığını və qalib xalq kimi yenedən mirlad etməmizə milli inkişafımızda tamamilə yeni bir ərənn başladığını elan edərək bildirir ki, inkişafımız üçün yeni dövrdə bizə yeni milli ideya lazımdır. Bu tarixi çağırış hazırkı mərhələdə ictimai fikrimizi məşğul edən əsas məsələ olmalıdır. Çünki milli təhlükəsizliyimizin təməli milli şüurumuzun kütləvi özünüdərkində və ortaq sosial identikliyinədir. Hələ 2022-ci il oktyabr ayının 21-də Türk Dövlətləri Təşkilatının Baş katibi Bağdat Amreyev qəbul edərkən Azərbaycan Prezidenti bildirdi: "Azərbaycanın hüduqlarından konarda yaşayan azərbaycanlıların sayı Azərbaycanda yaşayanlardan xeyli çoxdur, bir neçə dəfə çoxdur. Buna görə də əlbəttə, onların təhlükəsizliyi, hüquqları, salamatlığı bizim üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edir. Biz taleyini hökmü ilə dövlətimizdən ayrı düşmüş azərbaycanlılara, həmçinin bizim qarşıda türk dövlətlərinin digər xalqlarının dövlət sərhədlərinin hüduqlarından konarda yaşayan çoxsaylı nümayəndələrinə kömək etmək, onların inkişafı, onların Azərbaycan dilini, Azərbaycan ənənələrini, Azərbaycan mədəniyyətini qoruyub saxlamaları, azərbaycançılıq prinsiplərinə ədalət olmaları və öz tarixi Vətəni ilə əlaqələrini heç vaxt kəsməmələri üçün əlimizdən gələni edəcəyik. Həmçinin mən bunu da bilərəm ki, türk dövlətlərinin bütün rəhbərləri bu və ya digər ölkələrdə onların qarşılaşdığı hüquqların necə təmin edilməsinə böyük əhəmiyyət verirlər. Buna görə də düşünürəm ki, qarşıdakı illərdə biz Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində bu mövzunu - taleyini hökmü ilə Türk Dövlətləri Təşkilatının üzvləri olan ölkələrin hüduqlarından konarda yaşayan qarşılaşdığımız hüquqları, təhlükəsizliyi, milli identikliyi məsələlərini çox ciddi müzakirə etməliyik".

Hikmət BABAOĞLU,

Yeni Azərbaycan Partiyası İdarə Heyətinin üzvi, Milli Məclisin deputatı

Azərbaycanın dövlətçilik tarixində xüsusi səciyyəsi ilə fərqlənən Heydər Əliyev ərəsi var. Bu ərə həm dövr olaraq tarixi, həm də siyasi məzmun etibarilə təkamül baxımından ayrıca bir dövrdür. Ötən ərəsin sonlarında bütün dünyada dövlətçiliyin inkişafı tarixində paradigmal olaraq yeni mərhələ başladı. Bu mərhələ həm institusional və təşkilati, həm də dövlət idarəetməsinin funksionallığı baxımından yeni bir mərhələ idi. Yeni dövlətçilik adlandırdığımız tarixi təkamül prosesi həm milli dövlətlər, həm də bu dövlətlər arasında münasibətlərin nizamını təşkil edən beynəlxalq əlaqələr baxımından tamamilə yeni keyfiyyət dövrü idi.

Azərbaycan da öz tarixi coğrafiyası etibarilə bu müəkkəb mərhələni enişli-yoxuşlu yollarla keçməli oldu. Çünki eyni ərədə düz üç dəfə öz dövlət quruluşu modelini və dövlətçilik ideologiyasını köklü şəkildə dəyişməyə məhkum edildi. Bu dövrləri analiz etməyə çalışsaq, qarşımıza üç mühüm mərhələ çıxacaq. Birinci mərhələ Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti, ikinci Azərbaycan Sovet Sosialist Respublikası, üçüncü isə müstəqil Azərbaycan Respublikası mərhələsidir. Bir insan ömrü qədər qısa olan zaman çərçivəsində həm siyasi-ideoloji, həm də sosial-iqtisadi baxımdan üç radikal, hətta ziddiyyətli mərhələlər yaşamaqlı olduq. Dövlətçilik tariximizin belə müəkkəb mərhələlərinin Heydər Əliyevlə əlaqəsi ondadır ki, bu üç dövrün ikisinin üzərində Heydər Əliyev möhürü var. Yeni bu gün fəxr etdiyimiz qüdrətli Azərbaycan dövləti dünyanın Heydər Əliyevin təməllərini qoyduğu Azərbaycandır.

Ulu Öndərin yaratdığı bünövrə

Dövlətçilik tariximizin yeni dövrünün iki mühüm təməli var. Bunlardan biri sovet, digəri isə müstəqillik dövrüdür. Siyasi-ideoloji baxımdan bu dövrlər bir-birinin əksi olsa da, milli kimlik və dövlətçilik irsi baxımından biri digərinin davamıdır. Bu davamlılığı təyin edən faktor isə Heydər Əliyev fenomenidir. Yalnız bu fenomenal məntiq hər iki dövrdə milli kimliyi önə çıxarmaqla, iki siyasi ərəni bir-birini tamamlayan iki komponent kimi müəyyənləşdirərək komplementar etdi. XX ərəsin 60-cı illərinin sonu, daha dəqiq desək, 1969-cu ildə Heydər Əliyevin Sovet Azərbaycanına rəhbərlik etməsi ilə başlayan yeni mərhələ hüquqi və siyasi baxımdan azərbaycanlı mənafeyi üzərində quruldu. Tarixi, mədəni-mənəvi, dil və sosial kimlik baxımından isə milli dəyərlərin üzərində formalaşdı. Bütün bu siyasi-hüquqi və sosial-mənəvi komponentlər maddi-iqtisadi faktorlarla tamamlandı. Bugünkü qüdrətli Azərbaycan dövləti dünyanın Heydər Əliyevin təməllərini qoyduğu Azərbaycandır.

Biz Ulu Öndərin fəaliyyətinə, Azərbaycan xalqı qarşısında xidmətlərinə nəzər saldıqda görürük ki, dünyanın və bu günün Azərbaycanı ayrı-ayrı qatlardan və mərhələlərdən ibarətdir. Bu qatların və mərhələlərin hər biri Azərbaycan xalqının tarixində ayrıca səhifədir. Ən əsa-

15 İyun Milli Qurtuluş Günüdür

Müasir Azərbaycan tərəqqi və Zəfər yolunda əmin addımlarla irəliləyir. Müstəqillik tariximizə nəzər saldıqda bəlli olur ki, bugünkü möhtəşəm uğur və qələbələrin əsasında liderlik fenomeni - lider amili dayanır.

1991-ci ildə müstəqilliyini bərpa etmiş ölkəmiz çətin şərait və ciddi sınaqlarla üz-üzə qalmışdı. Ozamankı hakimiyyətin sərəşotəsizliyi, daxili çəkişmələr, separatizm təhlükəsi və Ermənistanın genişmiqyaslı hərbi təcavüzü dövlət suverenliyini və beynəlxalq hüquqla tanınmış ərazilərimizin bütövlüyünü ciddi şəkildə təhdid edirdi. Bütün bunların fonunda xalq arasında ümid-sizlik artır, anarxiya və kaos genişləndirdi. Belə bir ağır və tələyüklü dövrdə xalqın yeganə ümidi böyük dövlətçilik təcrübəsinə, güclü siyasi iradəyə və dərin strateji düşüncəyə malik olan Ulu Öndər Heydər Əliyev idi.

1993-cü ilin iyun ayında silahlı qarşıdurmalar fonunda meydana çıxan vətəndaş müharibəsi təhlükəsi kontekstində xalqın təkidli tələbi ilə dahi Lider Heydər Əliyev Naxçıvandan Bakıya dəvət olundu. İyunun 15-də Ulu Öndər Ali Sovetin Sədri seçilməsi ilə ölkəmizdə siyasi böhranın aradan qaldırılması və xalqın iradəsinə söykənən idarəçilik sisteminin bərpası istiqamətində mühüm proseslər başlandı. Azərbaycan tarixində mühüm dönüş nöqtəsi olaraq dəyərləndirilən 15 İyun Milli Qurtuluş Günü kimi qeyd olunur. Bu tarix dövlətçiliyin qorunması, milli həmrəyliyin möhkəmləndirilməsi və gələcək inkişaf üçün mühüm təməllərin yaradılması baxımından xüsusi əhəmiyyətə malikdir.

Müdrək dövlət xadimi Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra atdığı mühüm addımlardan biri Ermənistanla hərbi əməliyyatların dayandırılması istiqamətində oldu. Məhz Ulu Öndərin gərgin diplomatik səyləri və qətiyyətli mövqeyi nəticəsində 1994-cü il mayın 12-də atəşkəs sazişi imzalandı. Bu razılaşma Milli Ordu quruculuğunu sürətləndirmək, idarəetmə institutlarını bərpa etmək və müstəqil dövlətimizin dayaqlarını möhkəmləndirmək üçün geniş imkanlar açdı. Eyni zamanda atəşkəs razılaşması Azərbaycanın dövlətçilik maraqlarını qorumaq, milli potensialını səfərbər etmək və gələcək Zəfərə aparan strateji xəttin müəyyənləşdirilməsi baxımından həlledici əhəmiyyət daşıyırdı.

Həmin dövrdə milli təhlükəsizlik və dövlət müstəqilliyinin qorunması prioritet məsələlərdən idi. Bu baxımdan güclü və müstəqil ordu quruculuğu əsas istiqamətlərdən biri kimi ön plana çıxdı. Heydər Əliyev öz çıxışlarında daim qeyd edirdi ki, ordu ölkəmizin, millətimizin, dövlətimizin müstəqilliyinin dayəyidir. Onun təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə silahlı qüvvələrin formalaşdırılması istiqamətində ardıcıl islahatlara start verildi. Hərbi komandanlıq strukturlaşdırıldı, zabit heyətinin peşəkarlığı artırıldı, kadr hazırlığı üçün geniş imkanlar yaradıldı. Xarici dövlətlərlə hərbi əməkdaşlıq inkişaf etdirildi. Azərbaycan Ordusu tədricən öz peşəkarlığı və hazırlığı ilə regionun ən güclü hərbi qüvvəsinə çevrildi.

1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda dünyanın aparıcı şirkətləri ilə imzalanan və "Əsrin müqaviləsi" adını almış neft sazişi Azərbaycanın enerji diplomatiyasında həlledici dönüş yaratdı. Ulu Öndər bu müqaviləyə yalnız iqtisadi layihə kimi yox, eyni zamanda milli maraqlara xidmət edən

mühüm geosiyasi strategiya kimi yanaşırdı. Bu sazişlə Azərbaycan global arenada etibarlı tərəfdaş kimi tanındı, ölkəmizin neft və qaz ehtiyatları global bazarlara çıxarıldı, xarici sərmayələrin axını başladı. Həmin layihə ölkəmizin iqtisadi dirçəlişinə təkan verməklə yanaşı, dövlətçilik dayaqlarının möhkəmləndirilməsinə də geniş imkanlar yaratdı.

1995-ci il noyabrın 12-də ümumxalq səsverməsi ilə qəbul edilmiş ilk milli Konstitusiya mükəmməl hüquqi sənəd kimi mühüm önəm kəsb etdi. Konstitusiya ilə ilk dəfə olaraq demokratik dövlət quruculuğu prinsipləri təsbit edildi, hakimiyyət bölgüsü - qanunverici, icraedici və məhkəmə orqanlarının funksiyaları dəqiq müəyyənləşdirildi. İnsan hüquq və azadlıqlarının təminatı, söz və vicdan azadlığı, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının inkişafı mühüm prioritetlər kimi qəbul olundu.

Heydər Əliyev yolu Azərbaycana möhtəşəm qələbələr qazandırır

ma məsələlərinə də xüsusi önəm verildi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin dövlət siyasətində gənclər hər zaman xüsusi yer tutmuşdur. O, gənclərin intellektual inkişafı, vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsi və ictimai həyatda fəal iştirakı üçün münbit şərait yaradılmasını təmin etmişdir. "Gənclər siyasəti haqqında" ölkəmizdə Respublikasının Qanununun qəbulu, Gənclər və İdman Nazirliyinin yaradılması, ölkəmizdə Gənclər Günü'nün təsis edilməsi və digər mühüm əhəmiyyətə malik olan tədbirlər Ulu Öndərin bu sahəyə verdiyi xüsusi önəmin göstəricisidir. Onun təşəbbüsü ilə gənclərin inkişafı üçün müxtəlif dövlət proqramları həyata keçirilmişdir. Heydər Əliyev ölkədə gənclər siyasətinin düzgün aparılmasını çox vacib və önəmli hesab edərək söyləmişdir: "Mənim üçün ən əziz nemət Azərbaycanın uşaqlarıdır, Azərbaycanın gəncləridir. Çünki Azərbaycan Prezidenti kimi mən də bu gün Azərbaycanın böyük gələcəyi haqqında düşünürəm. Azərbaycanın gələcəyi isə Azərbaycanın gənclərindən və uşaqlarından asılıdır".

Ulu Öndərin təşəbbüsü və qayğısı nəticəsində idmanın inkişafı da dövlət siyasətinin mühüm istiqamətlərindən birinə çevrildi. İdmançılara və idman strukturlarına göstərilən dəstək ölkənin global arenada nüfuzunun artmasına səbəb oldu. Heydər Əliyevin imzaladığı fərmanla Gənclər, İdman və Turizm Nazirliyinin yaradılması, müxtəlif idman federasiyalarının formalaşdırılması bu sahənin təşkilatı əsaslarını gücləndirdi. Azərbaycanın beynəlxalq idman təşkilatlarına üzv olması, milli olimpiya hərəkətinin canlanması və ölkəmizin idmançıların dünyaya miqyaslı yarışlarda uğurlu çıxış etməsi məqsədyönlü siyasətin bəhrəsi idi.

Müfqi MƏMMƏDLİ,
Milli Məclisin deputatı

15 İyun - Milli Qurtuluş Günü yaxınlaşdıqca olub-keçənlər bir daha vərəqlənir, yada düşür. Hər dəfə bu günü qeyd edəndə bizə o dövrün gerçəkliklərinin yeni-yeni cəhətləri üzə çıxır. Dəyərli uzaqdan baxanda daha bütöv göründüyü kimi... Fəlsəfədə belə bir təlim var: "Şəxsiyyətləri zaman yetişdirir". Həmin şəxsiyyətlər dövlətlərin, millətlərin həyatında global dəyişikliklər, yeniliklər yaradırlar. Onlar inkişafa, sabitliyə yol açılar. Azərbaycanın tarixi belə şəxsiyyətlərlə zəngindir. Minilliklərin o tayından üzü bəri gəldikcə nə qədər böyük şəxsiyyətlər, dahilər yitirib bu torpaq. Babək, Şəmsəddin Eldəniz, Nizami Gəncəvi, Nəsirəddin Tus, Nəsimi, Şah İsmayıl Xətai, Füzuli, Nadir şah və digər onlarca dövlət adamı, sərkərdə, ictimai fikir dühəsi, sənətkarımız olub.

XX əsrdə Böyük Yaranadın xalqımıza bəxş etdiyi belə şəxsiyyətlər sırasında ən böyüyü Heydər Əliyevdir. Keçən əsrin 90-cı illərində Azərbaycanda ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi vəziyyət olduqca ağır idi. Yenicə müstəqilliyini bərpa etmiş ölkəmiz "olum ya ölüm" dilemması qarşısında qalmışdı. Hakimiyyət davası gedirdi. Heç bir dövlətçilik, idarəçilik təcrübəsi olmayan siyasi partiyalar, qruplar qoltuq uğrunda, hakimiyyətə gəlmək üstündə mübarizə aparırdılar. Hər yerdə, bütün sahələrdə özbaşınalıq, hərc-mərclik, kaos hökm sürürdü. Əhali arasında çətinlik, dövlətə inamsızlıq vardı. Bu vəziyyətdən istifadə edən ermənilər havadarlarının köməyi ilə Qarabağın şəhər və kəndlərini işğal edir, yerli əhaliyə qarşı hərbi cinayətlər törədirdilər.

Belə bir dövrdə - 1992-ci ildə AXCP-Müsavat cütliyi hakimiyyətə gəldi - iyun ayının 7-də Əbülfəz Əliyev (Elçibəy) prezident seçildi. Amma şirin vədlərlə xalqı aldatmaq onlara cəmi bir il qismət oldu. Bu bir ildə də başları özləri-özləri ilə didişməyə, davaya qarışdı. Torpaqlarımızın işğalı sürətləndi, iqtisadi-siyasi tənəzzül daha da dərinləşdi, Qarabağ cəbhəsindən gələn şəhidlərin sayı artdı. Bu azmış kimi ölkə vətəndaş müharibəsinin astanasına gəldi - Gəncədə qaradaş qanı axıdıldı. "Surətçilər" dövlətə təbə olmur, vəzifəli şəxsləri girov götürür, iqtidarı devirməklə hədələyirdilər. Şimalda və cənubdakı separatizm, xarici qüvvələrlə olan savaş vəziyyəti gənc dövləti yox olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qoymuşdu.

Xalq çıxış yolunu Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə qayıtmasında görürdü. Ulu Öndər xalqın və vətəninə bu dəfə də köməksiz qoymadı. 1993-cü il iyunun 9-da Naxçıvandan Bakıya gəldi. Həyatını təhlükəyə ataraq Gəncəyə getdi, qaradaş qırğınının qarşısını aldı. 1993-cü il iyunun 15-də isə Milli Məclisin Sədri seçildi. Bununla müasir Azərbaycan tarixinə yeni səhifə yazıldı.

Bəs nəyə görə xalq nicat yolunu, bəlalardan qurtuluşun çarəsini bu böyük şəxsiyyətə axtarırdı? Səbəb aydın idi. Heydər Əliyev 1969-cu ildə Azərbaycana rəhbər seçildəndə respublika bütün sahələr üzrə keçmiş ittifaqda geridə idi. Azərbaycan sanki müttəfiq respublika yox, əyalət hesab olunurdu. Ulu Öndər hakimiyyətə gələn kimi mühüm sahələrdə kadr dəyişiklikləri etdi, sənayedə,

Xilaskarlıq alın yazısı idi

mübarizə aparır. Bax, beləcə, 1969-1982-ci illər Azərbaycan intibah dövrünü yaşadı, inkişaf və yüksəliş dövrü keçdi.

Məhz bunlara görə 1990-cı illərdə, xüsusən 1993-cü ilin məlum iyun hadisələri zamanı xalqımız düşdüyü bəlalardan xilas və qurtuluş yolunu Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtmasında gördü və bu dəfə də yanlışmadı.

"İqtisadiyyatı güclü olan dövlət hər şeyə qadirdir" deyəndə Ümummilli Lider ölkədə siyasi sabitlik yaradaraq iqtisadiyyatın inkişafı üçün təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirdi. 1994-cü il sentyabrın 20-də dünyanın ən iri şirkətləri ilə birlikdə "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasına nail oldu, ardınca islahatlar həyata keçirdi. Bunlarla bərabər, işğal altında qalan torpaqlarımızın hansı yolla olusa-olsun geri qaytarılmasını, öz dədə-baba yurdlarından didərgin düşmüş qaçqın və köçkünlərin taleyini bir an da olsun unutmadı, bu istiqamətdə tədbirlər gördü və həmin tədbirlər hesabına Azərbaycan inkişaf yoluna çıxdı. Tələyüklü məsələlərin həllini isə özü qədrə andığı İlham Əliyevə vəsiyyət edib haqq dünyasına qovuşdu.

2003-cü ilin oktyabrında Prezident seçilən İlham Əliyev respublika büdcəsinə daxil olan neft gəlirlərinin mühüm hissəsini ordu quruculuğuna, qaçqın və köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına, regionların sosial-iqtisadi inkişafına yönəltdi. Heydər Əliyev siyasətini böyük uğurla davam etdirən dövlət başçısının strategiya və taktikası mərhələ-mərhələ öz bəhrəsini verdi. Ötən dövr ərzində şəhər və kəndlərimizdə genişmiqyaslı tikinti-quruculuq və abadlıq işləri aparıldı. Məktəblər, xəstəxanalar, mədəniyyət ocaqları tikildi, köhnələri əsaslı şəkildə təmir olundu, yollar, körpülər salındı, yeni müəssisələr, şirkətlər yaradıldı, iş yerləri açıldı. Əməkdaşların, pensiya və müavinətlərin, təqaüdlərin artırılması nəticəsində əhəlinin sosial rifahı yaxşılaşdı.

Ən başlıcası isə ordumuz əmiasir silah-sursatla təmin edildi, əsgərlərimizin döyüş qabiliyyəti artdı. Və Silahlı Qüvvələrimiz 27 sentyabr 2020-ci ildə əks-hücuma keçərək 30 il erməni daşnaklarının tapdağı altında indiyə qədər Qarabağ və Şərqi Zəngəzuru azad etdi. 2023-cü il sentyabrın 19-20-də isə 23 saatlıq antiterror əməliyyatı ilə separatizmin son qalıqları məhv edilərək Azərbaycanın bütün ərazisində suverenliyimiz bərpa olundu. İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə qəhrəman döyüşçülərimiz, Vətən uğrunda canlarından keçən şəhidlərimiz öz ölümləri, qanları ilə beləcə Azərbaycanın ən yeni tarixini yazdılar.

Dünyada bizim dövrümüzə də heç bir xalq belə bir Zəfərə imza atmamışdır. Azərbaycan dövləti və xalqı heç vaxt belə cəhəngşüml qələbə görməmişdi. Xalqımız öz müdrikliyini bir daha göstərdi. Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında "dəmir yumruq" kimi birləşərək belə bir Zəfərə imza atdı.

İndi işğaldan azad edilmiş ərazilərdə misli görünməmiş quruculuq işləri gedir. Xarici ölkələrin başçıları, parlament nümayəndələri, QHT-lər, mətbuat işçiləri ermənilər tərəfindən dağıdılmış, viran edilmiş xarabalıqlar üzərində tikilib-qurulan müasir şəhər və kəndləri, hava limanlarını, çəkilən yolları, tunelləri, körpüləri, tikilən binaları, infrastrukturunu görüb heyranlıqlarını gizlədə bilmirlər. Bütün bunlar Heydər Əliyev ideyalarının Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilməsinin təntənəsi, canlı təzahürüdür. Bütün bunlar Milli Qurtuluşun davamıdır.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Fransanın "IB2" şirkətinin baş icraçı direktoru ilə görüşdə əməkdaşlıq imkanları müzakirə edilib

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov Fransanın "IB2" şirkətinin həmtəsisçisi və baş icraçı direktoru Romen Jirbal ilə görüşüb.

Görüşdə Azərbaycanın iqtisadi prioritetləri, əlverişli biznes mühiti, investorlar üçün yaradılan imkanlar barədə məlumat verilib, işğuzar dairələr arasında əlaqələrin genişləndirilməsinin əhəmiyyəti qeyd olunub.

Əməkdaşlıq müzakirəsində təbii resurslardan səmərəli istifadə, xammalın diversifikasiyası və istehsalda müasir texnologiyaların tətbiqinin dayanıqlı iqtisadiyyatda strateji əhəmiyyəti vurğulanıb. Alüminium sənayesi üzrə əməkdaşlıq və təcrübə mübadiləsi imkanları nəzərdən keçirilib.

Taxıl biçini davam edir

Arpa sahələrinin 28,7 faizində biçin yekunlaşıb

Bu il ölkə üzrə 932 319 hektar sahədə payızlıq taxıl əkinə aparılıb. Əkin sahələrinin 505 696 hektarını buğda, 426 623 hektarını arpa sahələri təşkil edir.

Hazırda biçin prosesi Azərbaycanın 40 rayonunda əsasən arpa sahələrində aparılır. İyunun 12-nə olan operativ məlumata görə, ölkə üzrə buğda sahələrinin 0,8 faizində, arpa sahələrinin isə 28,7 faizində biçin prosesi yekunlaşıb.

Bu gündəlik ölkə üzrə 4141 hektar buğda, 122 265 hektar arpa sahəsi biçilib. Sahələrdən 13032 ton buğda, 381 604 ton arpa yığılıb. Orta məhsuldarlıq buğda üzrə 31,5 sent/ha, arpa üzrə isə 31,2 sent/ha təşkil edir.

Operativ məlumata görə, buğda üzrə ən yüksək məhsuldarlıq Salyan (50 sent/ha) və Bərdə (41,3 sent/ha) rayonlarında, arpa üzrə ən yüksək məhsuldarlıq isə Hacıqabul (48 sent/ha) və Oğuz (40 sent/ha) rayonlarında qeydə alınıb.

Aran rayonlarında arpa biçininin optimal müddətdə başa çatacağı gözlənilir. Bu bölgələrdə iyunun son ongünlüyündə buğda biçininə start verilecək.

Hazırda taxıl biçinində 1356 taxılıyaqan kombayn iştirak edir. Bunlardan 573-ü "Aqroservis" ASC-nin, 783-ü isə fiziki və hüquqi şəxslərin mülkiyyətində olan texnikalardır.

Bu ayın əvvəlində keçirilən Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində BP və SOCAR (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) daha iki sövdələşməni rəsmiləşdirən sənədlərə imza atdılar. Bununla da BP-nin Xəzərin Azərbaycan sektorunda yerləşən iki dəniz kəşfiyyat və işlənmə blokunda iştirak payları alması prosesi başa çatdı.

Birinci blok Bakıdan 120 kilometr şərqdə, "Günəşli" yatağından 20-25 kilometrlik məsafədə, suyun 150-200 metr dərinliyində yerləşən "Qarabağ" neft yatağıdır. Yatağın işlənməsi üzrə 2018-ci ildə imzalanmış Risk Xidməti Sazişi (RXS) mövcuddur. İkinci blok isə paytaxtımızdan 90-110 kilometr şimal-şərqdə, suyun 80-180 metr dərinliklərində yerləşən "Əşrəfi-Dan Ulduzu-Aypara" (ADUA) sahəsidir. Bu sahə bir sıra mövcud kəşf olunmuş və perspektiv strukturları əhatə edir. ADUA sahəsinə aid Hasilatın Pay Bölgüsü Sazişi (HPBS) də 2018-ci ildə imzalanıb.

BP iki sazişin - RXS-nin və HPBS-in hər birində SOCAR-dan 35 faizlik iştirak payı alıb. Hər iki sazişdə qalan 65 faizlik iştirak payını SOCAR özündə saxlayacaq. Hər iki müqavilə üzrə operator BP olacaq. BP-nin pay əldə etməsini rəsmiləşdirən sənədləri SOCAR-ın prezidenti Rövşən Nəcəf və BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Coumz imzalayıblar.

SOCAR-ın prezidenti Rövşən Nəcəf bununla bağlı deyib: "Bu yeni sazişlər vasitəsilə BP ilə strateji tərəfdaşlığımızı daha da genişləndirməkdən məmnunuq. "Qarabağ" və "Əşrəfi-Dan Ulduzu-Aypara" sahələri əhəmiyyətli potensiala malikdir və BP-nin operatorluq təcrübəsi bu sahələrin tam dəyərinin açılmasında həlledici rol oynayacaq. Bu əməkdaşlıq Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə davam etdirilən uzaqgörən strategiyaya əsaslanır və etibarlı global enerji tərəfdaşı kimi mövqeyimizi daha da gücləndirir. BP ilə möhkəm əməkdaşlığımızın yeni uğurlar gətirəcəyinə inanırıq".

SOCAR və BP Xəzərdəki daha iki kəşfiyyat blokunda birgə işləyəcəklər

BP-nin pay əldə etməsini rəsmiləşdirən sənədləri SOCAR-ın prezidenti Rövşən Nəcəf və BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Coumz imzalayıblar. SOCAR-ın prezidenti Rövşən Nəcəf bununla bağlı deyib: "Bu yeni sazişlər vasitəsilə BP ilə strateji tərəfdaşlığımızı daha da genişləndirməkdən məmnunuq. "Qarabağ" və "Əşrəfi-Dan Ulduzu-Aypara" sahələri əhəmiyyətli potensiala malikdir və BP-nin operatorluq təcrübəsi bu sahələrin tam dəyərinin açılmasında həlledici rol oynayacaq. Bu əməkdaşlıq Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə davam etdirilən uzaqgörən strategiyaya əsaslanır və etibarlı global enerji tərəfdaşı kimi mövqeyimizi daha da gücləndirir. BP ilə möhkəm əməkdaşlığımızın yeni uğurlar gətirəcəyinə inanırıq".

BP-nin hasilat və əməliyyatlar üzrə icraçı vitse-prezidenti Qordon Birrell yeni

sövdələşmə ilə bağlı fikrini belə ifadə edib: "Bu Azərbaycanı yeni bir öhdəliyimiz olmaqla həm də əhəmiyyətli bir potensial artım imkanındır. Mövcud iri fəaliyyət mövqələrimizə və tərəfdaşlıqlarımıza əsaslanaraq apstrim neft-qaz biznesimizi genişləndirmək strategiyamız üçün çox vacibdir".

Q.Birrell həmçinin xatırladı ki, BP-nin Azərbaycanı dünya səviyyəli hasilat və ixrac infrastrukturunun idarə edilməsində və ona sərmayə qoyulmasında 30 ildən çox uğurlu təcrübəsi var. SOCAR-la imzalanan müqavilələr kimi yeni imkanlar isə qarşıdakı məq-

sədlərə çatmaqda mühüm rol oynayacaq: "SOCAR-la uzunmüddətli tərəfdaşlığımıza əsaslanaraq buradakı mövcud infrastrukturadan ən səmərəli şəkildə istifadə etməyə imkan yaradacaq yeni işlənmə variantlarını müəyyənəldirəcəyik. Operator olaraq isə biz bu layihələrin irəliləyişini sürətləndirmək üçün global təcrübəmizi, texniki və kommersiya biliklərimizi, qabaqcıl texnologiyalarımızı və maliyyə resurslarımızı gətirərək onları təhlükəsiz və səmərəli şəkildə icra edəcəyik".

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

5 ayda 200 mindən çox şəxs aktiv məşğulluq tədbirləri ilə əhatə olunub

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyi bu ilin yanvar-may aylarında 200,7 min şəxsi aktiv məşğulluq tədbirləri ilə əhatə edib.

Onlardan 59 min şəxs münasib işlərlə təmin olunub, 7,5 min şəxs isə kiçik ailə təsərrüfatlarını yaratmaları üçün özünüməşğulluq proqramına cəlb edilib.

Cari ilin 5 ayında 4,7 min işsiz şəxs üçün işə peşə hazırlığı kursları təşkil olunub, 129,5 min şəxsə peşəyönümü xidmətlər göstərilib.

Bakıda "SOCGOV 2025: Süni zəka

İnsan və Transformasiya üçün" adlı

beynəlxalq konfrans keçiriləcək

Bu ilin oktyabr ayında Bakıda "SOCGOV 2025: Süni zəka İnsan və Transformasiya üçün" adlı beynəlxalq konfrans keçiriləcək.

Tədbir Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki DOST Agentliyi tərəfindən təşkil olunacaq.

Konfrans süni zəka, texnoloji transformasiya və insan cəmiyyəti sahələrində ixtisaslaşmış dövlət rəsmilərinə, yerli və beynəlxalq ekspertlərə, alimlərə və beynəlxalq təşkilatların nümayəndələrinə bir araya gətirəcək.

SOCGOV 2025 süni zəkanın cəmiyyətin sosial həyatına təsiri və sosial transformasiya sahəsində aktual mövzuların müzakirə olunacağı nüfuzlu platformasına çevriləcək.

Konfransın hər il keçirilməsi və beynəlxalq əməkdaşlığa cəlb edilməsi planlaşdırılır.

Dünya birjalarında neft ucuzlaşıb

Azərbaycan neftinin qiyməti isə 72 dolları ötüb

Londonun ICE ("InterContinental Exchange Futures") birjasında "Brent" markalı neftin bir barelinin qiyməti 0,28 dollar azalaraq 69,49 dollar olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Nyu Yorkun NYMEX ("New York Mercantile Exchange") birjasında "Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti isə 0,21 dollar azalaraq 67,94 dollar təşkil edib.

"Azeri Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti isə 0,32 dollar və ya 0,45 faiz artaraq 72,17 dollar olub. Qeyd edək ki, "Azeri Light" neftinin ən aşağı qiyməti 2020-ci il aprelin 21-də (15,81 ABŞ dolları), maksimal qiyməti isə 2008-ci ilin iyulunda (149,66 ABŞ dolları) qeydə alınıb.

4Sİ Akademiyası və GTR2025 - gələcəyin işçi qüvvəsi üçün strateji platformalar

bal Texnologiya Forumu - GTR2025 tədbirinin gündəmində də məhz bu inkişaf strategiyası yer alıb. Forumun əsas məqsədi Dördüncü Sənaye İnqilabı texnologiyalarının, o cümlədən süni intellekt, rəqəmsal bacarıqlar, avtomatlaşdırma və innovasiyaların ömək bazarına inteqrasiyasını müzakirə etmək idi. "Sabahın işçi qüvvəsinin bacarıqlarının artırılması" adlı panel sessiyasında 4SİM-in Təhsil İnkişafı Fondu və "Coursera" ilə birgə həyata keçirdiyi "Milli Proqram" layihəsi təqdim edilib.

Tədbir çərçivəsində təqdim olunan "Milli Proqram" vasitəsilə ölkədə bu sahələr üzrə ixtisaslı kadrların hazırlanması və beynəlxalq

xalq təcrübəsinin tətbiqi ön planda yer alıb. Forum yalnız yerli mütəxəssisləri deyil, həm də Koreya, Qətər, Malayziya kimi ölkələrin nümayəndələrini bir araya gətirərək, texnologiya sahəsində global əməkdaşlıq imkanlarını araşdırmaq üçün mühüm platforma rolunu oynayıb. Sessiyalar zamanı sabahın işçi qüvvəsinin ehtiyac duyduğu bacarıqlar, rəqəmsal transformasiyanın təhsil sistemində təsiri və innovasiyanın iqtisadi inkişafdakı rolu kimi aktual məsələlər müzakirə edilib. 4SİM-in icraçı direktoru Fariz Cəfərov "Milli Proqram"ın məqsədinin ölkədə Dördüncü Sənaye İnqilabı texnologiyaları sahəsində bilik və bacarıq-

ların inkişaf etdirilməsi, ömək bazarında bu sahə üzrə ixtisaslı kadrların hazırlanmasına dəstək vermək olduğunu bildirib.

İstər 4Sİ Akademiyası çərçivəsində keçirilən "Milli Proqram" layihəsi, istərsə də Qlobal Texnologiya Forumu - GTR2025 Azərbaycanın texnoloji inkişafını dəstəkləyən və beynəlxalq əməkdaşlığı gücləndirən bir platformadır. Bu cür tədbirlər Azərbaycanın rəqəmsal transformasiya prosesində mühüm addımlar atmasına və beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artmasına şərait yaradır.

Züleyxa ƏLİYEVA, "Azərbaycan"

Müasir dövrdə texnologiyaların sürətli inkişafı və rəqəmsallaşma prosesləri cəmiyyətin bütün sahələrində yenilənmə və çevik uyğunlaşma tələb edir. Bu dəyişmələrin mərkəzində isə insan kapitalının gücləndirilməsi dayanır. Məhz bu məqsədlə Azərbaycanda innovativ və texnoloji biliklərin genişləndirilməsi, eləcə də gənclərin rəqəmsal bacarıqlarla təchiz olunması istiqamətində mühüm təşəbbüslər həyata keçirilir.

Bu təşəbbüslərdən biri də 4Sİ Akademiyası çərçivəsində reallaşdırılan "Milli Proqram" layihəsidir. Layihə rəqəmsal savadlılıq, qabaqcıl texnologiyalar və innovasiyayönümlü biliklərin geniş kütləyə çatdırılması ilə ölkənin ümumi inkişaf strategiyasına mühüm töhfə verir. "Milli Proqram" layihəsinin əsas məqsədi ölkədə rəqəmsal inkişafı sürətləndirmək və vətəndaşların yeni dövrə uyğun bilik və bacarıqlarla təchiz olunmasına dəstək verməkdir. Bu təşəbbüs İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyindəki Dördüncü Sənaye İnqilabının Təhlili və Koordinasiya Mərkəzi (4SİM), Elm və Təhsil Nazirliyinin Təhsilin İnkişafı Fondu və ABŞ-nin "Coursera" şirkətinin birgə əməkdaşlığı ilə həyata keçirilir. "Milli Proqram" dünyanın aparıcı Stanford, Yale, MIT universitetləri və "Quql", Meta, IBM kimi şirkətlərin hazırladığı kursları əhatə edir. Kurslar süni intellekt və maşın öyrənməsi, data analitikası, proqramlaşdırma və kompüter elmləri, kibertəhlükəsizlik və blokçeyn texnologiyaları, layihə idarəetməsi və liderlik bacarıqları, bulud texnologiyaları və rəqəmsal strategiyalar kimi sahələri əhatə edir. Kursların bir qismi süni intellekt vasitəsilə Azərbaycan dilində aytazı və ya səsli tərcümə ilə təqdim olunur ki, bu da dil baryerini aradan qaldırmaq baxımından olduqca əhəmiyyətlidir.

Qeyd edək ki, 4Sİ Akademiyası strateji düşüncə, sosial fəaliyyət, startap və idarəetmə bacarıq-

larını əhatə edən dörd əsas istiqamət üzrə gənclərin inkişafını hədəfləyən bir platformadır. Akademiyanın əsas məqsədi gənclərin liderlik, təşəbbüskarlıq və sosial məsuliyyət kimi sahələrdə potensialını üzə çıxarmaq və onları cəmiyyətə faydalı vətəndaşlar kimi yetişdirməkdir. "Milli Proqram" isə bu akademiyanın xüsusi bir layihəsi olaraq milli kimliyin möhkəmləndirilməsi, vətənpərvərlik ruhunun aşılanması, gənclərin dövlətçilik və idarəçilik sahəsində maarifləndirilməsi məqsədilə həyata keçirilir. Layihə 2024-cü ildə "Coursera" tərəfindən "Süni intellekt innovasiyası" kateqoriyasında "Üstün nailiyyət mükafatı"na layiq görülüb.

Gənclərin şəxsiyyət kimi formalaşması, öz potensiallarını kəşf etməsi və özünəgüvəninin artırılması layihənin mahiyyətini təşkil edir. Eləcə də sosial bacarıq, ünsiyyət və əməkdaşlıq qabiliyyətinin inkişafı, intellektual bacarıq və müasir "biliklərlə silahlanma" da layihədə yer alıb. Bu sadəliklərə əlavə olaraq, "Milli Proqram"ın məzmunu və mahiyyəti tam açıqlanmış olacaq. Ötən illərin təcrübəsinə diqqət yetirəndə aydın olur ki, layihənin icrası nəticəsində yüzlərlə gənc müxtəlif sahələrdə uğur qazanmaq üçün zəruri bilik və bacarıqlara yiyələnmiş, şəxsi və ictimai həyatda daha fəal rol almağa başlamışdır. 4Sİ Akademiyası və "Milli Proqram" çərçivə-

sində formalaşan gənclər cəmiyyətin inkişafında fəal iştirak edən, düşüncə və yaradan liderlər kimi yetişiblər.

Layihənin icrasına faktların dili ilə yanaşsaq, belə mənzərə alınacaq: 2022-2024-cü illərdə bu layihədə 50-dən çox rayon və şəhərdən 1800 gəncin iştirak etdiyi 350 təlim keçirilib. 200 iştirakçı startap və sosial layihə ideyası təqdim edib, 30 layihə pilot icra mərhələsinə keçib. Təlimlərdə iştirak edən gənclərlə söhbətlərdən məlum olur ki, "Milli Proqram" özünəinamı artırır, liderlik qabiliyyəti qazandırır, sosial bacarıqların formalaşmasına və ictimai fəallığın artmasına tökən verir. 4Sİ Akademiyası çərçivəsində həyata keçirilən "Milli Proqram" yalnız gənclərin bir neçə günlük təlim alması ilə bitmir. Bu, onları gələcək lider, təşəbbüskar və vətəndaş kimi yetişdirməyi hədəfləyən dərindən təsirli bir prosesdir. Statistika və real təəssürlər bu proqramın gənclərin həyatında necə dərin izlər buraxdığını aydın şəkildə göstərir. Çünki layihə yalnız bir təlim proqramı deyil, həm də bir yüksəliş platformasıdır. Burada hər bir gənc özünü kəşf edir və gələcəyini qurur. Ona görə də gələcəyin liderlərini, təşəbbüskarlarını və ictimai fəalları formalaşdırmaq üçün bu cür layihələrin davamlılığı olduqca önəmlidir.

Bir müddət əvvəl 4Sİ Akademiyası çərçivəsində keçirilən "Milli Proqram" layihəsinin açılış mərasimində çıxış edən Dördüncü Sənaye İnqilabının Təhlili və Ko-

1918-ci il may ayının 28-də Tiflisdə türk-müsəlman Şərqi dördüncü il demokrati, hüquqi, dünyəvi dövlət olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin (AXC) elan edilməsi azərbaycanlıların ilk növbədə yüksək milli ideyaya və yenilikçi düşüncə tərzinə malik olmasının bariz göstəricisidir. Dünyəvi dövlət modelinə əsaslanan və milli dövlətçilik istiqamətində çoxsaylı işlər həyata keçirən Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ölkədə dini sahənin inkişafına da xüsusi qayğı ilə yanaşmış, dövlət-din münasibətlərinin formalaşmasında, cəmiyyətin sosial-mədəni həyatında müsbət tendensiyaaların bərkərar olmasında ciddi addımlar atmışdır.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin müsəlman ruhaniliyinə dair siyasəti hələ istiqal hərəkatı dövründə formalaşmağa başlamışdır. Milli hərəkatın liderlərinin islama münasibəti, müstəqil dövlətçiliyin ideoloji-mənəvi əsaslarından biri kimi islam dininə xüsusi önəm vermələri istiq-

riyyətini təşkil etdiklərindən daha ziyadə fədakar və daha ziyadə müstəqillik bələdçiləri olmuşdurlar".

Müstəqilliyin ilk günlərindən etibarən hökumətin dini siyasətini həyata keçirmək məqsədilə müəyyən işlər görüldü. 1918-ci il iyun ayının 17-də Gəncədə təşkil olunan II hökumət kabinetində Nəsim bəy Yusifbəylinin rəhbərlik etdiyi Xalq Maarifi və Dini Etiqad Nazirliyi yaradıldı. 1918-ci il sentyabrın 17-də hökumət Gəncədən Bakıya köçdükdən sonra - oktyabrın 6-da hökumət kabinetində dəyişiklik edilərək həmin nazirlik Sosial Təminat (Himayədarlıq) və Dini Etiqad Nazirliyi adlandırıldı. Musa bəy Rəfiyev isə nazir təyin olundu.

1918-ci il dekabr ayının 26-da Fətəli xan Xoyski üçüncü hökumət kabinetini təşkil edərkən Himayədarlıq Nazirliyi müstəqil nazirlik kimi təsis olunmuş, dini etiqad məsələləri yenidən Xalq Maarifi Nazirliyi-

gər məsələlərdə olduğu kimi, vicdan azadlığı problemi sahəsində də demokratik mövqedə dayanaraq dinə biganə yanaşan, yaxud dini qəbul etməyənlərin cəzalandırılması və ya hüquqlarının məhdudlaşdırılması üçün tədbirlər görməmiş, əksinə, dindarlarla dinə inanmayan ateist vətəndaşların dinc, yanaşı yaşaması üçün şərait yaratmışdır. Hər kəsin istədiyi dinin qaydalarına riayət etmək, habelə heç bir dini qəbul etməmək, dindarların heysiyyətinə toxunmamaq prinsipini əsas götürmüşdür. Dinindən və millətindən asılı olmayaraq ölkənin bütün vətəndaşlarına eyni gözlə baxan M.Ə.Rəsulzadə qeyd edirdi: "Əgər Azərbaycanda milli hökumət möhkəmlənsə, ölkədə istənilən müsbət ideyalar həyata keçəcəkdir".

Azərbaycan Cümhuriyyətinin dini sahədə həyata keçirdiyi ən önəmli

larmın yığınağı çağırıldı. Müfti Hüseyin Qayıbzadənin 1917-ci ildə vəfatı həm də çar Rusiyasının dağıldığı illərə təsadüf etdiyindən yerinə yeni müfti təyin edilməmişdi. Müftinin vəzifəsini Mustafa Əfəndizadə icra edirdi. 1918-ci il oktyabrın 30-da Şeyxülislamın imzası ilə hökumətə 367 nömrəli təkliflər məktubu ünvanlandı. Təkliflər 4 bölmədən ibarət idi:

1. Azərbaycan Cümhuriyyəti hüquqlarında "Məşixət-i İslamiyyə" adı altında ruhani idarəsi təsis edilsin və ona Türkiyədə mövcud olan Məşixət kimi tam müstəqillik verilsin;
2. 7 sentyabr tarixli 311 sayılı qərarla göstərilən Məşixətin iki şöhrindən, hər iki idarənin birləşdirilməsi məqsədilə birinə Şeyxülislam, digərinə müstəşar, yaxud müşavir adı verilsin;
3. Şeyxülislam icaslarda iştirak etmək hüququ ilə rəsmən Nazirlər Şurasının üzvü hesab edilsin;

1918-ci il sentyabrın 15-də Bakının işğaldan azad olunmasından sonra "Məşixət-i İslamiyyə"nin də Bakıya köçürülməsi qərara alındı. Molla Məhəmməd Pənamazadə səhhəti ilə əlaqədar 10 dekabr 1918-ci ildə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri və şeyxülislamlıq vəzifəsindən istefa verdi. Sosial təminat və dini etiqad naziri Musa Rəfiybəylinin səərəncamı ilə 48 yaşlı Axund Ağa Əlizadə Qafqaz müsəlmanlarının birgə idarəsinin sədri və şeyxülislam təyin olundu. Beləliklə, müsəlmanların dini işlərinin idarə edilməsində bir-birinə münasibətdə muxtar, ikili sünni-şio ruhani rəhbərliyi aradan qaldırıldı, Qafqaz müsəlmanlarının vahid idarəsi yaradıldı. Şeyxülislam idarəsinin rəhbəri, yəni Qafqaz Müsəlmanları Ruhani İdarəsinin başçısı, müfti isə onun müavini oldu. Şeyxülislam Ağa Əlizadə bolşevik işğalından sonrakı dövrə qədər öz vəzifəsində qaldı. Müfti vəzifəsini isə onun müavini Mustafa Əfəndi Əfəndizadə apardı.

Göründüyü kimi, Azərbaycan Cümhuriyyətinin ölkə daxilində həyata keçirdiyi dini siyasəti bir tərəfdən dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsində böyük rol oynamış, digər tərəfdən məzhəbçilik şüurunun aradan qalxmasında və cəmiyyətin sosial-mədəni həyatında istiqbalçılıq məfkurəsinin inkişafına şərait yaratmışdır.

Qeyd edək ki, əsrlər boyu Cənubi Qafqazda, o cümlədən Azərbaycanda baş verən istiqlalçılıq savaşları və milli azadlıq hərəkatında islam dininin və müsəlman din xadimlərinin rolu böyük olmuşdur. Cümhuriyyət hökuməti bunu nəzərə alaraq, yaranmış ilk gündən Milli Ordu sıralarında əsgərlərin mənəvi-əxlaqi baxımdan ruhlandırılmasını təmin etmək məqsədilə orduda hərbi mollaların fəaliyyətini təmin etmişdir. Onlar həm dini mərasimlərin və ritualların icra edilməsinə rəhbərlik edir, həm də əldə silah əsgərlərlə çiyin-çiyinə döyüşürdülər. Hərbi mollaqlar hətta bolşevik işğalının ilk illərində də "qırmızı mollaqlar" adı altında fəaliyyət göstərmişdir.

Bu məsələyə xüsusi diqqət yetirən Cümhuriyyət hökuməti hərbi hissələrdə hərbi mollaqların fəaliyyətini diqqətdə saxlayır, Hərbi Nazirlik və Məşixət İdarəsi daim hərbi mollaqlarla məşğul olurdular. Milli Orduda hərbi mollaqlara birbaşa rəhbərliyi Hərbi Nazirliyin Baş Hərbi Mollası həyata keçirirdi. Rəsmi sənədlərdə verilən məlumatlardan aydın olur ki, Cümhuriyyət dövründə Baş Hərbi Molla vəzifəsini Baratzadə adlı şəxs icra etmişdir.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti qurulduqdan sonra Cümhuriyyət xadimləri öz mənəvi ideyalarına sadıq qalaraq milli və dünyəvi dəyərlərə yanaşı, islam dininə də xüsusi önəm verirdilər. Cümhuriyyətin bayrağında milli və dünyəvi dəyərləri ifadə edən mavi və qırmızı rənglərlə yanaşı, islam dininin rəmzi olan yaşıl rəngin də əks olunması islam sivilizasiyasına verilən dəyər bariz nümunəsidir.

Cümhuriyyətin mövcud olduğu dövrdə islam dini, tolerant dəyərlər, vicdan azadlığı, qeyri-müsəlmanlara münasibətdə liberal münasibət dövlətin təməl dəyərlərindən hesab olunsa da, dövlət sistemində din qəddə idi, lakin hakimiyyət deyildi. Dünyəvilik prinsipləri əsasında qurulan Cümhuriyyət idarəçiliyində dini qanunlar iştirak etməsə də, din dövlət tərəfindən himayə olunurdu. Bunun nəticəsi idi ki, Cümhuriyyət dövründə cəmiyyətin sosial-mədəni həyatında dini qarşıdurmalar və məzhəb ziddiyyətlərinə rast gəlinmirdi. Həmin dövr həmçinin cəmiyyətdə milli şüurun formalaşmasında, dövlət və din münasibətlərinin qurulmasında milli-demokratik ziyalıların elmi-nəzəri və ideoloji baxışlarının rolu böyük olmuşdu.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ölkə daxilində həyata keçirdiyi dini siyasət bir tərəfdən dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsində böyük rol oynamış, digər tərəfdən məzhəbçilik şüurunun aradan qalxmasında və cəmiyyətin sosial-mədəni həyatında istiqlalçılıq məfkurəsinin inkişafına şərait yaratmışdır.

Mübariz AĞALARLI,
AMEA-nın Tarix və Etnologiya İnstitutunun aparıcı elmi işçisi,
tarix üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Mədəniyyət naziri Göygöl rayonunda vətəndaşların müraciətlərini dinləyib

Mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və digər idarəetmə qurumları rəhbərlərinin şəhər və rayonlarda vətəndaş qəbülləri davam edir. Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən keçirilən qəbüllərdə sakinlərin müraciət və təklifləri dinlənir, qaldırılan məsələlərin həlli istiqamətində müvafiq addımlar atılır.

Mədəniyyət naziri Adil Kərimlinin növbəti vətəndaş qəbülü iyunun 12-də Göygöl rayonunda olub. Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, qəbülün əvvəl Adil Kərimli və Göygöl Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Elvin Paşayev Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Göygöl şəhərindəki abidəsi önünə tər çiçək dəstələri qoyaraq əziz xatirəsinə ehtiramla yad ediblər.

Göygöl rayon Heydər Əliyev Mərkəzində təşkil olunan və nazirliyin müvafiq struktur bölmələri rəhbərlərinin də iştirak etdiyi qəbülə Gəncə və Naftalan şəhərləri, Göygöl, Daşkəsən, Samux və Goranboy rayonlarından olan vətəndaşlar müraciət və təkliflərini diqqətə çatdırıblar.

Vətəndaşların müraciətləri, əsasən, məşğulluq, əməyin qiymətləndirilməsi, iş yerinin dəyişdirilməsi, müəssisələrin maddi-texniki təchizatının yaxşılaşdırılması, mədəniyyət sahəsinə dair təkliflər və digər məsələlərlə bağlı olub.

Mədəniyyət naziri vətəndaşlar tərəfindən qaldırılan məsələlərin operativ araşdırılması və qanunvericiliyə uyğun həlli ilə bağlı addımlar atılacağını bildirdi.

Qəbülə şəhid ailələri və qazilərin də qeyd etdikləri məsələlərə xüsusi diqqət göstərilməsi və obyektiv baxılması ilə bağlı tapşırıqlar verilib.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur həm də sənaye regionları olacaq

Azərbaycanda həyata keçirilən sənayeləşmə siyasəti işğaldan azad olunan ərazilərdə də ayaq açıb. Bu siyasətin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdakı qaranquşları olan Ağdam və "Araz İqtisadi Zonası" sənaye parkları artıq fəaliyyətə başlayıb və ilk uğurlarına da qazanıblar. Hətta Ağdam Sənaye Parkı rezidentlərin sayına görə Azərbaycanda ikinci sənaye parkıdır.

Son günlər "Qarabike" MMC-yə də Ağdam Sənaye Parkının rezident statusu verilib. MMC velosiped istehsal etmək üçün 8,6 milyon manat dəyərində investisiya qoymağı planlaşdırır. Bu vəsait hesabına Çinin qabaqcıl texnologiyalarından istifadə ediləcək müəssisədə ilkin mərhələdə 44 mindən çox velosiped istehsalı nəzərdə tutulub. Sonrakı mərhələdə isə illik istehsal gücünün 70 minə çatdırılması planlaşdırılır.

Xatırladaq ki, Sənaye Parkında hazırda 28 sahibkarlıq subyektləri rezidentlik, 4 sahibkara isə qeyri-rezidentlik statusu verilib. Rezidentlər tərəfindən indiyəqən 115 milyon manatdan çox investisiya yatırılıb, 650 nəfərdən çox daimi iş yeri yaradılıb. Əsasən yerli əhalidən ibarət olan işçilər divar kağızının istehsalçısı olan "Mister Decor", rabitə və işarəvermə, mikroprosessor mərkəzləşmə sistemi əvadanlığı istehsalçısı olan "Rail Trans Service", orta və aşağıgörgünlikli qurğu, monoblok beton yarımtəsiya və elektrik avtomobilləri üçün şarjəldurma əvadanlığı istehsalçısı olan "Eel Electric" və təhlükəsizlik ayaqqabıları, poliuretan çəkmələr istehsalçısı olan "BAFCO Invest" MMC-lərdə çalışırlar.

Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Cəbrayıl rayonunda yaradılmış "Araz Vadisi İqtisadi Zonası" Sənaye Parkı 200 hektar ərazini əhatə edir. Parkın əsas məqsədi işğaldan azad edilmiş ərazilərin iqtisadi dirçəlişini təmin etmək, sahibkarlığı dəstəkləmək və regionun sənaye potensialını inkişaf etdirməkdir.

Sənaye Parkında tezliklə boya fırçası istehsal ediləcək. İstehsalçı "Desen MM" MMC-yə rezidentlik verilib. Layihənin investisiya dəyəri 1,9 milyon manatdır. Türkiyə və Çinin qabaqcıl texnologiyalarından istifadə ediləcək müəssisədə istehsal olunacaq məhsulların daxili bazarda satışı ilə yanaşı, ixracı da həyata keçiriləcək.

İndiyədək parkda 17 sahibkarlıq subyektinə rezidentlik, 3 sahibkara isə qeyri-rezidentlik statusu verilib. Sahibkarlar parka 35 milyon manatdan çox investisiya yatırılıb, 100-ə yaxın daimi iş yeri yaradılıb.

Qeyd edək ki, hər iki sənaye parkında ümumilikdə 45 sahibkarlıq subyekti rezident, 7 sahibkar qeyri-rezident kimi qeydiyyatdan keçib, görülmə işlərə 150 milyon manatdan çox investisiya yatırılıb, 740 nəfərdən artıq daimi iş yeri açılıb.

Hazırda sözügedən sənaye zonalarında 11 müəssisə fəaliyyət göstərir. 2024-cü ilin sentyabrın sonlarından 2025-ci ilin I rübünün sonuna qədər bu müəssisələr tərəfindən 87 milyon manatlıq məhsul istehsal ediləcək. Ümumilikdə hər iki parkda 10-dan çox müəssisənin tikintisi davam edir, 20-dən çox müəssisədə isə layihələndirmə işləri görülür.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətində din və dövlət münasibətlərinin konseptual əsasları

laliyyət elan olunanndan sonrakı dövr üçün tutarlı zəmin yaratmışdır.

Cümhuriyyət dövründə ölkədə mövcud olan dini dəyərlər milli ideologiyamızın tərkib hissəsi kimi qəbul olunmuş və dövlət bayrağında rəmzləşdirilmişdir. Həmçinin modern islamın banisi Cəmaləddin Əfqaninin irəli sürdüyü ittihaçlılıq ancaq islam dini konsepsiyası kimi qalmamış, Azərbaycanca yeni və fərqli motivlərlə zənginləşmiş və milli dünyagörüşə çulğalaşmışdır. Üstəlik, bu ideyanın tərəfdarlarından olan Əli bəy Hüseynzadənin təmsalında "Türkləşmək, islamlaşmaq və avropalaşmaq" ideyası Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayrağında öz əksini tapmışdır.

Dünyəvi idarəçilik sistemi əsasında formalaşan Azərbaycan Cümhuriyyətinin xarici siyasətində həm islam, həm də xristian dövlətlərlə sülh, dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin qurulmasına önəm verilib. Məhəmməd Əmin Rəsulzadə yeni parlamentin çağırılması ilə bağlı 1918-ci il noyabr ayının 29-da "Bütün Azərbaycan əhalisinə" adlı "Müraciətnamə"sində bəyan etmişdir: "Bütün Azərbaycan vətəndaşları biləfərf millət və məzhəb bir vətənin övladlarıdır. Ümumi vətəndə müştərk həyatlarını qurmaq və bərabərlikdə kəndi sadəllərinin hazırlamaq üçün onlar yekdigarına əl uzatmalı və yardım etməlidirlər. Bu xüsusda ən böyük məsuliyyət və ən ağır vəzifə bittəbi Azərbaycanın türkəlinə və müsəlman cəməatının düşəcəkdir. Onlar bu torpaq üzərində yaşayanların ən böyük əksə-

nə həvələ olunaraq Xalq Maarifi və Dini Etiqad Nazirliyi yaradılmış, Nəsim bəy Yusifbəyli nazir təyin edilmişdir. Nəsim bəy Yusifbəylinin 1919-cu il aprelin 14-də və dekabrın 22-də təşkil etdiyi dördüncü və beşinci hökumət kabinetlərində də Xalq Maarifi və Dini Etiqad Nazirliyi birlikdə olmuş, nazir vəzifəsini dördüncü hökumət kabinetində Rəşid bəy Qaplanov, beşinci hökumət kabinetində isə əvvəlcə Həmid bəy Şahtaxtinski, sonra Nurməmməd bəy Şahsuvarov icra etmişdir.

Ölkədə dini sahənin inkişafına da xüsusi qayğı ilə yanaşan Azərbaycan Cümhuriyyəti dövlətlə dindar kontingent arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə nizamlanması istiqamətində mühüm tədbirlər həyata keçirmişdir. Dövlət idarəçiliyi hesab edirdi ki, cəmiyyətdə siyasi və dini birliyin bərkərar olması üçün bu amilin əhəmiyyəti böyükdür.

İki ilə yaxın yaşamasına baxmayaraq, xalqın vicdan azadlığının təmin edilməsi məqsədilə müntəzəci addımlar atılmışdır. Doğrudur, bu qısa vaxt ərzində milli hökumət və parlament vicdan azadlığı haqqında ayrıca dekret və ya qərar qəbul etməyə imkan tapmasa da, onun tutduğu mövqe aydın idi. Belə ki, dövlətçilik tariximizdə ilk Ana Yasa aktı olan İstiqlal Bəyannaməsində dini, sinfi, silki və cinsi mənsubiyyətdən asılı olmayaraq hər kəsə bərabər şəraitin yaradılması ideyasının öz təsbitini tapması, eləcə də Azərbaycanda yaşayan bütün konfessiya nümayəndələrinin parlamentdə təmsil olunması vicdan azadlığı məsələsinin cümhuriyyətin dövlətçilik fəaliyyətinin əsasını təşkil etməsi fikrini yaradır. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti di-

tədbirlərindən biri də Tiflisdə fəaliyyət göstərən Güney Qafqaz ruhani idarələrinin Azərbaycana köçürülməsi oldu. Bölgədə cərəyan edən son dərəcə müəkkəb hadisələri nəzərə alan hökumət Güney Qafqaz ruhani idarələrinin müvəqqəti paytaxtı olan Gəncəyə köçürülməsini məqsəduyğun hesab etdi. Hər iki ruhani idarəsinin rəhbəri Məhəmməd Pənamazadə və Müfti Mustafa Əfəndizadənin rəhbərlik etdiyi ruhani idarələri Xalq Maarifi və Dini Etiqad Nazirliyinin şeyxülislam və müftiyə ünvanlanmış 10 avqust 1918-ci il tarixli 13-14 sayılı rəyinə əsasən, Azərbaycanın müvəqqəti paytaxtı olan Gəncəyə köçürüldülər.

Ruhani idarələri Gəncəyə köçürüldükdən sonra vahid dini idarənin yaradılması ideyası gündəliyə çıxarıldı. Vahid dini idarənin yaradılması təşəbbüsü ilə çıxış edən möhür ruhani idarələrin rəhbərləri idi. Azərbaycann din xadimləri hökumətin mövqeyini gözləmədən hər iki ruhani idarəsinin birləşdirilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etdilər. Şeyxülislam və müftinin 1 sentyabr 1918-ci il tarixli birgə qərarı ilə hər iki dini qurum "Məşixət-i İslamiyyə" ("Müsəlman Şeyxləri") adı altında vahid bir idarədə birləşdirildi.

"Məşixət-i İslamiyyə"nin - vahid dini idarənin yaradılması Azərbaycanca dini məzhəb böllüclüyünə son qoymuş, rus siyasəti nəticəsində ayrır-ayrılıqda yaradılan, lazımi məqamda bir-birlərinə qarşı istifadə üçün nəzərdə tutulan bu məzhəb xarakterli idarələrin vahid islam prinsipləri əsasında fəaliyyəti istiqamətində addımlar atılmağa başlanmışdır.

1918-ci ilin oktyabrında Məhəmməd Pənamazadənin təşəbbüsü ilə həm şio, həm də sünni məzhəb başçı-

MOK-da "Həmrəy olaq, qanımızla yaşadaq" adlı qanvermə aksiyası təşkil edilib

Beynəlxalq ictimaiyyət hər il iyunun 14-nü Dünya Qan Donoru Günü kimi qeyd edir. Həmin gün qan və qan məhsullarının keyfiyyətini, təhlükəsizliyini və ehtiyacı olan xəstələr üçün ölçənləşməni təmin etmək və onların həyatını xilas etmək üçün insanlar könüllü və təmənənəsiz olaraq qan verirlər.

Dünya Qan Donoru Günü ərəfəsində Milli Olimpiya Komitəsinin (MOK) dəstəyi, Səhiyyə Nazirliyi Respublika Qan Bankının və Azərbaycan Qan Donorluğunun İnkişafı Mərkəzinin birgə təşkilatlığı ilə MOK-da kütləvi qanvermə aksiyası təşkil olunub.

Talassemiya və hemofiliya, eləcə də leykoz xəstəliyindən əziyyət çəkən insanların qanla təminatına yardım məqsədilə keçirilən "Həmrəy olaq, qanımızla yaşadaq" adlı qanvermə aksiyasında Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidentləri Çingiz Hüseynzadə, Zemfira Meftaxetdinova, Fərid Mansurov, baş katib Azər Əliyev, MOK-un digər əməkdaşları, Olimpiya, dünya və Avropa çempionları və mükafatçıları, habelə idman ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Çingiz Hüseynzadə qonaqları salamlayaraq, tədbirin əhəmiyyətindən danışdı: "Bildiyiniz kimi, iyunun 14-ü bütün dünyada qan donorları gündüdür. Bundan başqa tarixdə ilk dəfə Azərbaycanca keçirilən I Avropa Oyunlarının 10 ili tamam olur. Təşkil edilən kütləvi qanvermə aksiyası

sında ölkənin tanınmış idmançıları, Olimpiya mükafatçıları iştirak edirlər. Onların arasında Avropa Oyunlarının qalib və mükafatçıları da yer alıb. Bu, böyük rəmzi mənə daşıyır. Hesab edirəm ki, bu aksiya bizim övladlarımızın sağlamlığına xidmət edən xeyirxah bir addımdır. Bilirsiniz ki, ölkəmizin sağlam vətəndaşları arasında idmançıların da xüsusi rolu var. İdmanın özü də sağlam həyat tərzinin təbliğinə xidmət edir. Əminəm ki, bu gün idmançılarımızı-

zın verdikləri qan nümunələri neçə-neçə uşaq və yeniyetməyə həyat bəxş edəcək. Təklif edirdim ki, ölkəmizdə keçirilən bu cür aksiyalara idmançılarımız da dəvət olunsunlar. Bu, təbliğat işinə müsbət təsir göstərə bilər".

Azərbaycan Qan Donorluğunun İnkişafı Mərkəzi idarə heyətinin sədri Fuad Rəsul isə çıxışında belə bir tədbirin təşkil üçün Milli Olimpiya Komitəsinin rəhbərliyinə öz minnətdarlığını bildirib. Qeyd edib ki, bu ak-

Rizvan CƏFƏROV,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti gəmilərdə gövdə və mexanizmlərin sığorta xidmətlərinin satın alınması məqsədilə açıq tender elan edir

Müsbəqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumat əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 20 iyun 2025-ci il saat 17:00-dəkdir. Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir). Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan sənədlər qəbul ediləcəkdir.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Useyinov küçəsi 2
Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1132

Tender komissiyası

Bakıda və Abşeronda 30, rayonlarda 37 dərəcə isti olacaq

İyunun 13-də Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Mülayim şimal-qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 20-22° isti, gündüz 26-30° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 759 mm cıvə sütunu təşkil edəcək. Nisbi rütubət gecə 70-75 faiz, gündüz 50-55 faiz olacaq.

Bu barədə AZƏRTAC-a Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən bildirilib.

Azərbaycanın rayonlarında hava şəraiti əsasən yağmursuz olacaq. Lakin gündüz bözi dağlıq və dağətəyi rayonlarda qismüddətli leysan xarakterli yağış yağacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə dolu düşəcəyi ehtimalı var. Gecə və səhər bözi dağlıq ərazilərdə arar duman olacaq. Mülayim şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 18-23° isti, gündüz 32-37° isti, dağlarda gecə 10-15° isti, gündüz 20-25° isti olacaq.

Naxçıvan şəhəri, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərurda əsasən yağmursuz hava gözlənilir. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə qismüddətli leysan xarakterli yağış yağacağı, şimşək çaxacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə dolu düşəcəyi ehtimalı var. Ararib duman olacaq. Mülayim şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 17-22° isti, gündüz 32-37° isti təşkil edəcək.

Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Füzuli, Ağdam, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy, Göygöldə hava əsasən yağmursuz olacaq. Lakin gündüz bözi yerlərdə qismüddətli yağış yağacağı, şimşək çaxacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Ararib duman olacaq. Mülayim şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 10-15° isti, gündüz 20-25° isti, bözi yerlərdə 28-30° isti olacaq.

Şərqi Zəngəzur: Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilanda əsasən yağmursuz hava proqnozlaşdırılır. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə qismüddətli leysan xarakterli yağış yağacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə dolu düşəcəyi ehtimalı var. Ararib duman olacaq. Mülayim şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 10-15° isti, gündüz 20-25° isti, bözi yerlərdə 28-32° isti təşkil edəcək.

Qazax, Gəncə, Samux, Goranboy, Tərtər, Şəmkir, Tovuz, Naftalanda hava əsasən yağmursuz olacaq. Lakin gündüz bözi yerlərdə qismüddətli leysan xarakterli yağış yağacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə dolu düşəcəyi ehtimalı var. Ararib duman olacaq. Mülayim şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 17-22° isti, gündüz 32-37° isti təşkil edəcək.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusarda əsasən yağmursuz hava gözlənilir. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə qismüddətli leysan xarakterli yağış yağacağı, şimşək çaxacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Ararib duman olacaq. Mülayim şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 16-21° isti, gündüz 30-35° isti, dağlarda gecə 10-15° isti, gündüz 22-27° isti təşkil edəcək.

Yevlax, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Bordo, Beyləqan, Sabirabad, Mingəçevir, Biləsuvar, Saatlı, Göyçay, Ucar, Şirvan, Hacıqabul, Zərdab, Salyan, Neftçalada yağmursuz hava proqnozlaşdırılır. Ararib duman gözlənilir. Mülayim şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 18-23° isti, gündüz 32-37° isti olacaq.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara, Biləsuvar, Cəlilabadda hava əsasən yağmursuz olacaq. Lakin gündüz bözi dağlıq ərazilərdə qismüddətli leysan xarakterli yağış yağacağı, şimşək çaxacağı ehtimalı var. Ararib duman olacaq. Mülayim şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 17-21° isti, gündüz 29-34° isti, dağlarda gecə 18-20° isti, gündüz 24-29° isti təşkil edəcək.

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

“AZƏRBAYCAN” qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

“Azərpoçt” MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
“Azərmətbuatı yayımı” ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
“Qaya” firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
“Region Press” MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
“Səma-M” MMC	(012) 594-09-59
“Ziya” LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
“Pressinform” MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
“City press” MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) **manat**

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) **manat**

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) **manat**

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

IDEA İctimai Birliyi Bilgəhdə sahilyanı təmizlik aksiyası keçirib

İyunun 11-də IDEA İctimai Birliyi-nin təşəbbüsü ilə dəniz mövsümünün başlanması ərəfəsində Bilgəh qəsəbəsində yerləşən ictimai çimərlikdə sahilyanı təmizlik aksiyası təşkil olunub.

IDEA-dan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, "Sahillər təmiz qalsın!" şüarı altında keçirilən aksiyada 50 IDEA könüllüsü iştirak edib. Aksiya zamanı 2 tona yaxın tullantı toplanaraq Balaxanı Bərk Məişət Tullantılarının Çeşidlənməsi Zavoduna yerləşdirilib. Sahilyanın əsas məqsədi vətəndaşlar arasında sahilyanı ərazilərdə təmizlik qaydalarına əməl olunmasını təşviq etmək, dənizkənarı ərazilərin məişət tullantıları ilə çirkləndirilməsinin qarşısını al-

maq və ictimaiyyəti Xəzər dənizi və ətraf mühitin mühafizəsi istiqamətində səfərbər etməkdir.

Qeyd edək ki, Xəzər dənizinin və Qafqaz regionunun digər su hövzələrinin unikal biomüxtəlifliyinin mühafizəsi məqsədilə IDEA çirkləndirilmiş sahilyanı ərazilərin təmizlənməsinə və bərpa-na yönəlmis müntəzəm tədbirlər təşkil edir.

IDEA İctimai Birliyi dəniz mövsümünün başlanması ərəfəsində vətəndaşları çimərliklərdə istirahət edərkən ətraf mühitin mühafizəsinə həssas yanaşmağa, sahilləri təmiz saxlamağa, tullantıları ətrafa atmaqla məsuliyyətli davranış sərgiləməyə və yaranmış tullantıları özü ilə aparmağa çağırır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Bəxtiyar Sadıqov və Vəqif Həsənov Cəlilabad Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rafiq Cəlilova anası

HƏVVA XANIMIN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin rəhbərliyi və kollektivi Cəlilabad Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rafiq Cəlilova anası

HƏVVA XANIMIN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Əhməd Əhmədov və Vüqar və İlqar Gülməmmədov qardaşlarına ataları

TAPDIQ GÜLMƏMMƏDOVUN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədova atası

TAPDIQ GÜLMƏMMƏDOVUN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Aerokosmik Agentliyinin baş direktoru, professor Natiq Cavadov Cəlilabad Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rafiq Cəlilova anası

HƏVVA XANIMIN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin tabeliyində Regional Su Meliorasiya Xidməti PHŞ-nin İdarə Heyətinin sədri Zakir Quliyev və İdarə Heyətinin üzvləri Cəlilabad Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rafiq Cəlilova anası

HƏVVA XANIMIN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (UNEC) Ümumiyyət fakültəsinin 1984-cü il buraxılışı 932-ci qrupun məzunları qrup yoldaşları Rəşad Əliyev və əzizi

TAHİRƏ GÜLƏLİ QIZI ƏLİYEVANIN

Quba rayonunda vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və	
Baş redaktor müavini	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi	- 538-56-60, 434-55-58
Məsul katib müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəsissatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə

azreklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3824

Sifariş 1198

Qiyməti 60 qəpik